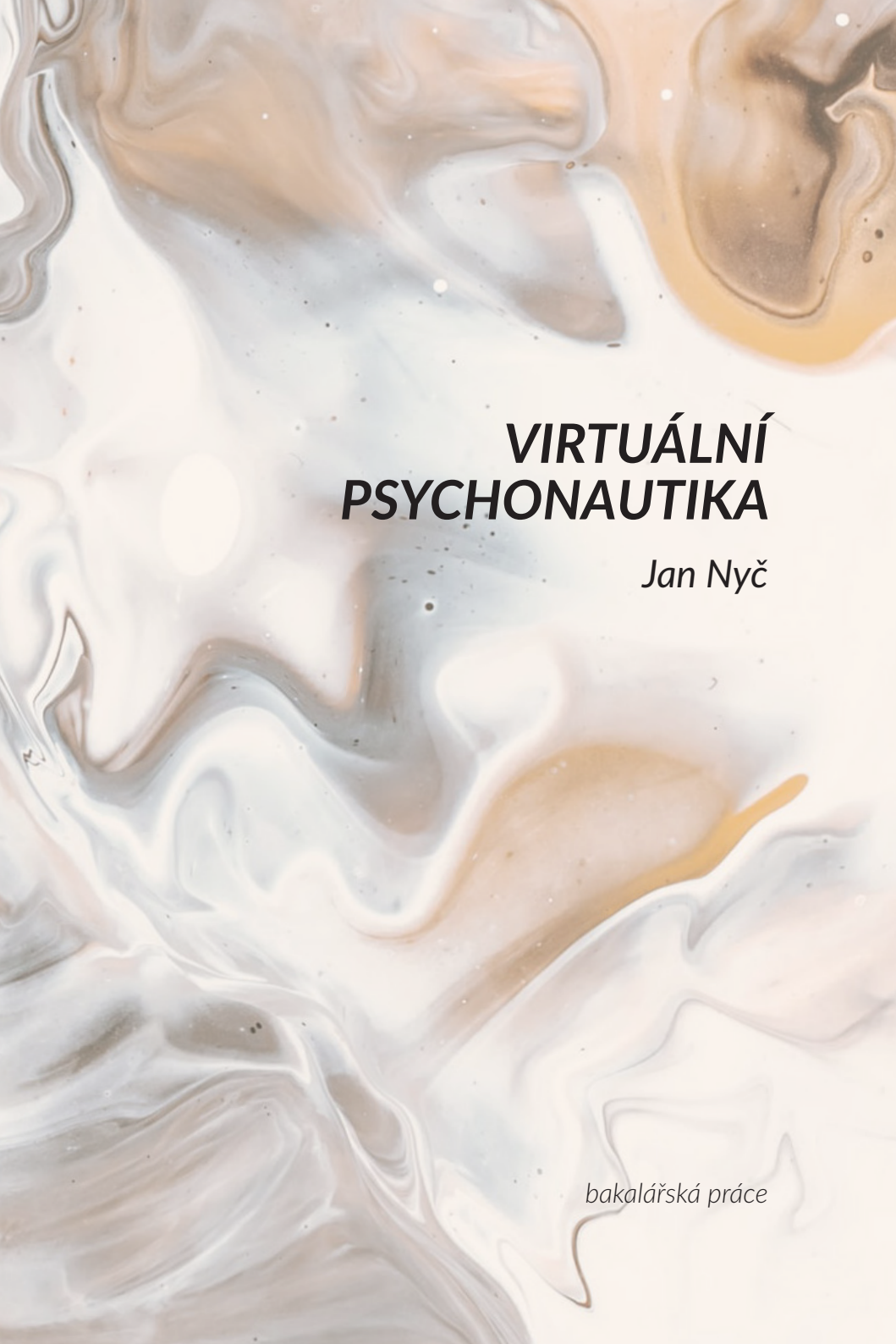

VIRTUÁLNÍ PSYCHONAUTIKA

Jan Nyč

bakalářská práce

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta umění a architektury

Virtuální psychonautika

Bakalářská práce

Studijní program:

B8208 Design

Studijní obor:

Design prostředí

Autor práce:

Jan Nyč

Vedoucí práce:

MgA. Petra Vlachynská, Ph.D.
Katedra umění

Zadání bakalářské práce

Virtuální psychonautika

Jméno a příjmení: **Jan Nyč**
Osobní číslo: A18000034
Studijní program: B8208 Design
Studijní obor: Design prostředí
Zadávající katedra: Katedra umění
Akademický rok: 2021/2022

Zásady pro vypracování:

Cílem bakalářské práce je přiblížit vnímání člověka, který si procházel terapií psychedelickou substancí. V práci je patrná poetika vniknutí do nového prostoru mezi naším fyzickým světem a tím, který vnímáme pocity a myslí. Je to pomyslný třetí prostor, který vzniká na vlnách hladiny alfa. Práce se jej pokouší zprostředkovat za pomoci instalace jež využívá technologie virtuální reality. Ta umožňuje proniknutí do onoho místa, které není hmatatelné a přesto se zdá být reálné. Instalace zprostředkovává průnik do prostoru s objekty, které jsou inspirovány zážitky osob, jež si prošli zkušeností s psychedeliky, která ovlivnila jejich spirituální a existenciální transformaci. Tyto takzvané „sentimentální objekty“ nabízí divákovi možnost hledat asociace mezi vlastními pocity a těmi, jež vznikají na základě psychedelické zkušenosti.

1. Koncept
2. Vizualizace, fotodokumentace, videodokumentace
3. Průvodní teoretická zpráva v pevné vazbě, včetně zadání práce a prohlášení o autorském právu. Zpráva obsahuje mezi jinými úvod, přehled literatury a zdrojů, výsledky a diskuzi a řídí se specifikacemi v dokumentu „Požadavky na vypracování bakalářské práce – KUM“. Zdroje musí být citované dle Směrnice rektora TUL č. 5/2018.
4. Elektronická podoba všech částí bakalářské práce (akceptovatelné formáty pdf, pdf/A).
5. V systému STAG (Moje studium-Kvalifikační práce-Doplňit údaje o práci) vložit veškerá data o práci a soubor obsahující kompletní výkresovou i textovou dokumentaci, průvodní zprávu, technickou zprávu a doplnit

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování práce:
Jazyk práce:

viz výše
viz výše
tištěná/elektronická
Čeština

Seznam odborné literatury:

HUXLEY, Aldous. Brány vnímání. Praha: DharmaGaia, 1996. Nové trendy. ISBN 80-85905-28-0.
TYLŠ, Filip. Fenomén psychedelie: subjektivní popisy zážitků z experimentální intoxikace psilocybinem doplněné pohledy výzkumníků. Vydání druhé. Praha: Dybbuk, 2020. ISBN 978-80-7438-226-0.
HOF, Wim. Wim Hof: ledový muž : jediná autorizovaná kniha Wima Hofa o převratné metodě, jak využít svůj fyzický i duševní potenciál. Přeložil Jakub FUTERA. V Brně: Jota, 2020. ISBN 978-80-7565-778-7.
ALPERT, Richard, Timothy LEARY a Ralph METZNER. Psychedelická zkušenost, Rig-Veda, Praha, 1999. ISBN 80-86425-97-5.
HOUSTON, Jean a Robert MASTERS. Druhy psychedelické zkušenosti: klasický průvodce účinky LSD na lidskou psychiku. Přeložil Martina SWEENEY-SANOLLOVÁ. V Praze: Maťa, 2004. Nové trendy. ISBN 80-7287-085-8.
LOSKOT, Richard, Jan RAK a Barbora CIPROVÁ. Subjektivní encyklopedie. [Praha]: Společnost Jindřicha Chalupeckého, 2020. ISBN 978-80-907561-2-0.

SVOBODOVÁ, Eva. Postoje ke smrti u uživatelů psychedelických látek. Olomouc, 2018. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Vedoucí práce PhDr. Olga Pechová, PhD.
- další bude doplněna

Vedoucí práce: MgA. Petra Vlachynská, Ph.D.
Katedra umění

Datum zadání práce: 21. února 2022
Předpokládaný termín odevzdání: 27. května 2022

L.S.

Ing. arch. MgA. Osamu Okamura
děkan

doc. MgA. Jan Stolín
vedoucí katedry

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědom toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědom následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucí své práce MgA. Petře Vlachynské, Ph.D. za cenné rady při vytváření návrhů mého výstupu a za její podporu. Rovněž bych rád poděkoval ostatním vedoucím za práci jakou odvádí při vedení ateliérů a zejména všestrannou pomoc od doktorandů, kterými jsou MgA. Jan Rouha, MgA. Lukáš Dostálek a Ing. arch. Ivo Louda. Velké díky si také zaslouží můj přátelé a spolužáci za společné uplynulé roky a podporu nejen při studiu. V neposlední řadě děkuji svým nejbližším, mé rodině za trpělivost a pochopení během všech mých studijních let.

Abstrakt/Abstract

Projekt má přiblížit vzezření prostoru, který je promítán do vědomí pomocí psychotropních látek. Toho je docíleno pomocí technologie VR (virtuální realita), která umožňuje vytvořit prostor, který můžeme zažít, jako by byl reálný. Esenciální je pro praktickou část projektu už samotný akt nasazení VR brýlí a následně i jejich sejmутí. To, z mého pohledu, dodává projektu reálnost při upadnutí a nájezdu tzv. „tripu“ a poté vystřízlivění z něj. Teoretická část si dává za cíl přiblížit historii a celkově i současné vnímání psychedelických substancí a jejich role v umění. Podává užitečné informace, které mohou rozšířit povědomí opírající se o současné studie, data a průzkumy. Zároveň provádím i svůj vlastní průzkum, v podobě rozhovorů s lidmi, kteří mají silnější autentické zážitky, na nichž je založena praktická práce.

This project aims to reflect space appearance that is projected into our consciousness under the influence of psychedelic substances. It is achieved thanks to modern technology of virtual reality, which allows us to create virtual space that feels almost real. The act of putting on the VR goggles and sequentially removing them is essential. This in my opinion adds to the realness of stepping into the psychedelic trip and then the sobering up which follows. Theoretical part contains objective history as well as current perception of psychedelic substances and their role in art. The work addresses useful information about the substances and also acknowledges up to date studies, datas and research. I also do my own research in the form of interviews with people who went through strong psychedelic experiences on which the practical part is based.

Klíčová slova/Key words

psychedelický zážitek, virtuální realita, instalace, spiritualita, sentimentální objekt, atmosféra, krajina

psychedelic trip, virtual reality, installation, spirituality, sentimental object, atmosphere, landscape

OBSAH

Úvod	8
TEORETICKÁ ČÁST	
Psychotropní média v kulturách a historii	12
Eurasie	12
Afrika	13
Amerika	13
Konec psychedelické éry v USA	14
Souvislost látek měnící vědomí a evoluce člověka	16
Psychedelika v umění	18
Související umělecké směry	18
Psychedelické umění	20
Současné konceptuální umění	26
Střet umění a psychedelických vizionářů	28
Virtuální realita a psychotropní látky	30
První krůčky virtuální reality	31
Kombinace aplikovaných terapií	32

PRAKTICKÁ ČÁST

Instalace	36
Postupy při zpracování rozhovorů do projektu	37
Sentimentální objekt	38
Inspirace	39
Prostor 1 – Křehkost	43
Prostor 2 – Osamění	47
Prostor 3 – Nekonečno	51
Ovládání	55
Závěr	56
Seznam citací	58
Zdroje	62
Rozhovory	60
Martina	64
Lukáš	70
Ladislav	73
Nina	78
Gabriela + Katarina	80
Přílohy	86

Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá tématem psychedelických vizí a jejich významů a pozitivních dopadů na psychiku. Tématem jsem se mimoškolně zabýval poslední 3 roky, během nichž jsem rozšiřoval povědomí o účincích přírodních, rostlinných substancí i jejich syntetických náhražek. Vždy mě fascinovala nevědomost v tomto odvětví a dogma, že když jsou všechny halucinogenní prostředky zakázány, znamená to, že jsou špatné. Naštěstí se to v současné době mění a ze spousty studií po celém světě vychází najevo jejich pozitivní přínos v léčbě chorob moderní doby, jako jsou deprese, posttraumatická stresová porucha, či jiné duševní choroby a traumata. Zájem o toto téma byl i ze strany filozofie, kde valná většina respondentů se zážitky psychedelických drog vykazovala znovuobjevené spojení s přírodou a zvýšený zájem o alternativní přístupy k léčbě a péči o svá těla, ducha i mysl. K tomu nejčastěji přicházejí skrze praktiky asijských kultur např. prostřednictvím jógy, meditací a dechových cvičení. Tohoto lze zajisté dosáhnout i bez potřeby drog, ovšem vždy je třeba hledět na náš původ, kulturu v jaké žijeme a jací lidé nás obklopují. Fakt, že toto vypovídají respondenti, s různými původy a životními příběhy, je velice inspirativní, a proto na tomto faktu zakládám téma své práce. V neposlední řadě, mě k práci přivedla i má vlastní zkušenost s látkou psilocybin.

Rozhodl jsem se přistoupit k moderní technologii virtuální reality, která mi dovolí vytvořit prostor v prostoru. Již tato volba mi otevřela pomyslnou filozofickou bránu, která je založená na tvrzení pacientů s léčenou poruchou, že se nachází v novém prostoru mezi tím fyzickým a tím, který vnímáme pomocí myšlenek a pocitů. Pomyslné prostory a vizualizace se vytváří v mozku při zvýšené aktivitě prefrontální kortex, který má na svědomí naše schopnosti paměti, rozhodování, soustředění, vzpomínek a chápání. Vědomé dosažení změněných stavů vědomí vyžaduje dlouhodobé praktikování cílených meditačních postupů. Ovšem u dechových

cvičení je prokázáno, že tato aktivita produkuje v mozku látku DMT, kterou můžeme nalézt např. v jihoamerické rostlině ayahuasca.

Technologie pro vytváření jiných realit mě zajímala již od útlého věku, kdy se mi do rukou poprvé dostaly hry a začala tak velická hráčská vášeň. Začátkem studia na univerzitě jsem poprvé přišel do styku s augmentovanou a virtuální realitou, které jsem od té doby nosil v hlavě jako médium, které bych chtěl využít pro umělecký projekt. Tato technologie je pro mě mnohem více než jen médium, protože umožňuje přímý vstup do světa, který můžeme sledovat, objevovat a vnímat, ačkoliv reálně neexistuje, stejně jako halucinace, vnitřní představy nebo sny. Přesto tyto zážitky často hluboce prožíváme a vnímáme jako skutečné.

Původní záměr práce si dával za cíl vytvořit simulaci psychadelického zážitku, to jsem se ale rozhodl nepřímo opustit a namísto toho poskytnout vhled do zvláště abstraktního světa, ovládaného halucinací a vnitřním přenastavením směrem k východním kulturám. Ta jsou vytyčena několika sentimentálními objekty, které jsou důležité pro daného člověka. Ty jsou posléze v jistém okruhu vstupu k nim, spouštěny. Takto můžeme procházet jistou zkušeností třetího prostoru, které vyústí v probuzení v reálném světě, které nastane sundáním brýlí virtuální reality.

„KYBERDELIKA jsou průnikem Kybernetiky a Psychedelik: uvědomění si, že kybernetické systémy mohou být přerámovány jako nástroje pro osvobození vědomí: digitální revoluce byla především revolucí mysli, svobody a zábran. Slovo „psychedelický“ znamená „mysl-projevující“ a není nic více mysl projevující než počítače. Technologie je psychedelická.“

Jason Silva

TEORETICKÁ ČÁST

Psychotropní média v kulturách a historii

Je velké množství důkazů o tom, že psychoaktivní látky užívali kultury napříč východem i západem. Tuto skutečnost můžeme pozorovat zejména na náboženských postavách jako jsou šamani, kněží, proroci a vizionáři. Ti měli ve společnosti zvláštní postavení a mnohdy udávali její směr. I náčelníci, vůdci, či králové, si za nimi chodili pro rady v jakémkoliv tématu, které bylo aktuální pro směřování osobní i kulturní, tedy společenské. Rostlinné látky, které užívali jsou často označovány jako „vizionářské byliny“, či „posvátná medicína“ a byly vnímány jako médium umožňující spojení s bohy nebo i za bohy samotné.

Eurasie

Ve východní společnosti je doložený původ látky označované jako sóma, která je blíže těm, které známe jako expandéry vědomí. Naproti tomu západ, konkrétně ve starověkém Řecku, se užíval nepenthes, který známe díky Homérovi a jeho popisu, který je srovnatelný s opioidy. Mezi rozšířenou rostlinou bylo také konopí (*Cannabis indica* a *Cannabis sativa*) o němž jsou zmínky téměř 3000 let př. n. l. ze starověké Číny. Bylo známo také v Indii a muslimských regionech. Tyto obdoby nalezneme i v Evropě, v podobě lysohlávek (po celém světě roste velké množství druhů těchto hub s psychoaktivními látkami) a muchomůrek červených (*Amanita muscaria*). Ty se vyskytují především ve střední Evropě a jihovýchodní až střední Asii. I přes to, že jsou značně jedovaté, je možné dosáhnout mimotělních zážitků, pocitů euforie a barvitých vizí. Mimo jiné, takovýchto účinků můžeme nalézt i mezi mnoha rostlinami, které souvisí s čarodějnictvím ve středověku. Jedná se o durman obecný (*Datura stramonium*), mandragoru (*Mandragora officinarum*), rulík zlomocný (*Atropa bella-donna*) a blín (*Hyoscyamus*). Tyto rostliny můžeme nalézt téměř všude na světě a často se používali k léčbě nespavosti, nápojům lásky a výrobě mastí. Mno-

hem zajímavějším je obilovina, konkrétně žito, na kterém můžeme nalézt, ve vhodných podmínkách, malé tmavé nárůstky. Jedná se o toxického parazita, ve kterém vzniká podhoubí a na něm následně vyrůstají malé houbičky. Tento parazit se nazývá paličkovice nachová (*Claviceps purpurea*) a je přírodním stoupencem světově nejrozšířenější drogy LSD. ^{(1) (2)}

Afrika

I do Afriky se dostalo konopí, které přerostlo v některých regionech až ke zneužívání a podávání v podobě derivátů smíchaných s durmanem a opiem. Díky tomu bylo možné davy pod vlivem této látky vyburcovat třeba k případnému boji a rabování, čehož se často chopili tamní náčelníci v nedávné historii. Co je ale zajímavé, je keř iboga (*Tabernanthe iboga*), který se vyskytuje pouze na západě kontinentu a to především v Kamerunu, Gabonu a Republice Kongo. První zmínka o něm byla v roce 1819 anglickým cestovatelem Thomasem E. Bowdichem. Tato látka se používá jako stimulant k léčbě závislostí, ale ve vyšších dávkách se z něj stává halucinogen. Gabonská vláda ji v roce 2000, i přes protesty katolických misionářů, vyhlásila za národní poklad. Užívá se v rituálech náboženství Bwiti, kteří ji míchají s dalšími rostlinami, které mohou uživatele dostat až do kómatu, což je při rituálu žádoucí. Má navazovat spojení s duchy předků a možnost s nimi komunikovat. ⁽³⁾

Amerika

Podíváme-li se do severní, střední a jižní Ameriky před vpádem španělských uchvatitelů, nalezneme tu stejné účely jako u jiných kultur. Aztéctí kněží užívali nespecifikovaných rostlin k dosažení vizí a komunikaci s bohy nebo také pro léčitelské účely. Bezpochyby existovaly záznamy o konkrétních rostlinách, ovšem o ty společnost přišla při zásahu Cortéze. Dnes víme, že se v tamních oblas-

tech vyskytuje druh kaktusu zvaný peyotl (*Lophophora williamsii*). Ten se při okupaci a nadvládě Španělska nad střední a Jižní Amerikou stal nezákonným a jeho užití bylo přirovnáváno k pletkám s ďáblem. V novodobé historii se s jeho užíváním setkáme mezi mnoha kmeny severoamerických domorodých indiánů, jak v současnosti, tak v době jejich posledního velkého vzdoru na konci 19. stol. Další rostlinou v tamních končinách je povijnice (*Rivea corymbosa*). Ta byla vládou USA považována za nebezpečnou a chtěla ji zcela vymýtit. Nebo také druh mexické lysohlávky (*Psilocibe mexicana*) přezdívané „maso bohů“, která se nejen dorůstá velkých rozměrů, ale také obsahuje značné množství psychotropní látky psilocybin. Mimo jiné zde nalezneme i rostlinu šalvěj divotvornou (*Salvia divinorum*). Tu používají zejména tamní čarodějky a doktoři, kteří hovoří tonálním jazykem Mazatéků (mexická menšina žijící v horách). V USA nastala velká psychedelická revoluce, kde se po rozšíření LSD a počátku výzkumů psychotropních látek v 60. letech utrhla společenská menšina. Největší ohnisko volnomyšlenkářských jedinců zažilo San Francisco, kde se hnutí Hippies soustředilo nejvíce. Ovšem, jde i o životní styl, který si někteří drží dodnes a jejich mírová myšlenka tak neumírá. ⁽¹⁾

Konec psychedelické éry v USA

Celé psychedelické dilemma Spojených států zakončil počátkem 70. let prezident Nixon, který vyhlásil válku drogám, čímž skončili i téměř veškeré výzkumy týkající se medicíny. Psychedelická éra tak trvala velice krátce, ovšem zanechala po sobě silnou stopu. Aldous Huxley ještě dlouho před touto érou cítil, že k tomuto marnému boji dojde a poskytl i svůj pohled na poválečnou společnost poloviny 50. let:

„Většina lidí vede bolestný a jednotvárný život, tak chudý a omezený, že nutkání mu uniknout a přenést se alespoň na pár okamžiků někam jinam, je odedávna jednou ze základních pohnutek lidské

duše. Většina umění a náboženství, všechny karnevaly, orgie, tance i třeba poslech oratorií – tohle všechno vždy byly, slovy H. G. Wellse, jakési brány ve zdi. Různé intoxikační látky pro soukromou každodenní potřebu tu rovněž byly odedávna. Různá rostlinná sedativa a narkotika, euforické látky obsažené v různých stromech, halucinogeny získávané z bobulí nebo kořenů- to všechno lidé od nepaměti znali a také systematicky používali. K těmto přírodním látkám, přeměňujícím vě domí, pak moderní věda přidala řadu dalších, syntetických sloučenin, jako jsou například chloral, benzedrin, bromidy nebo barbituráty. Většina těchto psychoaktivních látek dnes bohužel nemůže být užívána jinak než pod lékařským dohledem, popřípadě nelegálně, a tedy i s určitým rizikem. Na Západě nepostihujeme ve skutečnosti pouze užívání alkoholu a tabáku. Všechny ostatní brány jsme nazvali „narkotiky“ a jejich nelegální uživatele označili jako „narkomany“.“ (Brány vnímání 69-70)

Přesně do tohoto bodu se západní společnost opět vrátila roku 1971, tedy více než 15 let od první publikace knihy Brány vnímání. Ovšem tímto kritická vize nekončí, Huxley poskytuje i jeho vnímání povolených opioidů.

„Trávíme dnes bohužel více času pitím a kouřením než vzděláváním. To ovšem vůbec nepřekvapuje. Nutkání uniknout ze samoty a svého prostředí má dnes téměř každý a prakticky neustále. Silnou touhu udělat něco pro mladé lidi mají pouze jejich rodiče, a to ještě jenom po těch pár let, co děti chodí do školy. Ani obecný postoj k pití a kouření není překvapivý. Navzdory rostoucí armádě beznadějných alkoholiků, navzdory stovkám a tisícům lidí každoročně zraněných nebo zabitých na silnicích podnapilými řidiči si oblíbení komici na téma alkoholu a alkoholiků jen dál a dál vymýšlejí různé vtipy. I přes evidentní spojitost mezi kouřením cigaret a výskytem rakoviny plic považuje prakticky každý občan Západu kouření za stejně normální a přirozenou věc, jako je třeba jídlo. Racionálně uvažujícímu člověku to může připadat velmi podivné, historika to však vůbec nepře-

kvapí. Ani pevné přesvědčení o existenci pekla rovněž neuchránilo středověkého křesťana před jeho ambicemi, chtíčem a chamtivostí. Rakovina plic, dopravní nehody i miliony nešťastných a neštěstí způsobujících alkoholiků jsou však skutečnostmi daleko průkaznějšími, než bylo samo peklo v době Dantově.“ (Brány vnímání 71)

Souvislost látek měnící vědomí a evoluce člověka

Historie, podle některých, sahá velkou řadu tisíciletí zpátky do minulosti, kdy naše rasa byla ještě blíže k lidoopům, než k modernímu Homo Sapiens. Určité důkazy prezentuje ve své knize Terence McKenna. Konkrétně „Pokrm bohů“ zabývající se především užitím hub prapředky moderního člověka. Kniha nemá ovšem tolik referencí, než by bylo třeba, ale jeho bratr Dennis McKenna tvrdí, že obsahuje ty nejdůležitější aspekty. Dr. Tomas Falk se domnívá, že hypotéza užívání látek pozměňující vědomí nabízí vysvětlení pro tzv. „kreativní explozi“, které se odehrála cca před 40 000 lety. Právě v tomto bodě, během migrace moderního člověka z Afriky do Evropy, můžeme pozorovat velké skoky v kognitivním vnímání lidí. „Poprvé v historii žili tito lidé ve světě, který si sami vytvořili, materiálně i symbolicky. Tak jako vy i já, tito lidé byli schopni vytvářet si v hlavě nové světy a přeměnit je ve skutečná fyzická a sociální prostředí. Ačkoliv jiné hominidní druhy byly schopni efektivně využívat přírodu, zůstala však jen jejich pasivním subjektem. Vypadá to, že klíčem k této hlavní vzdálenosti mezi homo sapiens sapiens a všemi ostatními hominidy, byl jazyk. Psychedelické houbičky se zdají být výhodnými pro adaptaci na nové okolnosti, protože přeměňují nastavení mysli/mozku, mění módy vnímání a vyvolávají synestézii.“ „(překlad vlastní)” Oproti tomu Dennis McKenna se domnívá, že podobná změna nastala mnohem dříve než uvádí Dr. Falk. „Víme, že se mozek zvětšil až třikrát, během 2 milionů let, a proto je možné, že ekosystémy, které přivedly hominidy, dobytek a houby dohromady, byly přesně takto staré.“ „(překlad vlastní)” Všechno to jsou teorie založené na velice pevných podkladech a proto se fakt jejich

existence nesmí opomíjet. V tuto chvíli je výzkum psychoaktivních látek opět na vzestupu a z toho důvodu je potřeba brát všechny okolnosti s nejvyšší vážností, jak bezpečnosti, tak možného historického vývoje. Dennis McKenna dále dodává: *„Pokud psychedelika dodrží svůj příslib a budou integrována do medicíny a zdravotní péče, určitě nastolí revoluci v zajetých vzorcích léčby. A mám velkou radost, že mohu říct, že psychedelika jsou lékem pro duši, protože dokáží uzdravit nejen jedince, ale společnost jako celek na globální úrovni, pokud si je dokážeme vzít k srdci a zaintegrovat lekce, které nás učí. A možná, jen možná, pokud houby opravdu hrály důležitou roli pro náš druh v historii, je možná teď ta chvíle, kdy nás mohou vést v procesu proměny, kde historie končí a vstupujeme do doby post-historické existence. Jak věda potvrzuje, máme se stále co učit od těchto malých, skromných houbiček.“* „(překlad vlastní)” ⁽⁴⁾

Psychedelika v umění

Obecně jsou v tomto odvětví opioidy a psychedelika brány jako velice kreativitu podporující média, není proto divu, že se objevují i studie a názory ohledně tzv. mikrodávkování zejména u kreativních jedinců, kteří by tak mohli podpořit svou tvorbu a inspiraci. Aldous Huxley se k podpoře kreativní činnosti díky psychedelikům, konkrétně LSD, vyjádřil takto: *„Zkušenosti prokázaly, že je velké množství možných variací, jak lidé reagují na LSD. Některým lidem pravděpodobně nabídne estetickou inspiraci pro malbu, nebo poezii. U jiných lidí si nemyslím, že je to možné. Pro většinu lidí je to velice silná zkušenost a myslím, že může nepřímo podpořit kreativní proces. Ale nemyslím si, že si někdo může říct, „Chci napsat úžasnou báseň, a proto si vezmu LSD. Nemyslím si, že je jakýmkoliv způsobem jisté, že dosáhneme přesně takového výsledku, jaký jsme chtěli – můžeme získat téměř jakýkoliv.“*⁽⁵⁾ „(překlad vlastní)” Obecně ze zdrojů jako je Reddit,⁽⁶⁾ Facebook a jiných komunitních sociálních sítí nabízejících spojení se širší veřejností, vyplývá, že microdosing pomáhá dlouhodobě udržovat jakousi hladinu vnitřní pohody. Ovlivňuje tak depresivní stavy, které se často projevují jen v malé snesitelné míře nebo naopak absolutně vůbec. Příklady nalezneme i v rodinách a každodenním životě, kde rodiče implementují microdosing – *„Když jsem měl dávku poprvé, zrovna jsem si hrál se svým tříletým synem. Doted si pamatuji ten kontakt, který jsme mezi sebou měli. Cítil jsem se víc v přítomnosti, napojil jsem se na něj a měl jsem pocit, jako bych se vrátil do dětství.“*⁽⁷⁾ Základem je, aplikovat tak malé množství, aby se předešlo tripování ve prospěch zbystření mysli a pocitů.⁽⁸⁾

Související umělecké směry

Do této kategorie můžeme jednoznačně zařadit surrealismus, jako směr založený na snovosti, představách a impulsech z našich podvědomí. Obecně, podíváme-li se na schopnosti psychedelických

látek, můžeme nalézt jasné podobnosti ve zvláštních vlastnostech objektů a prostoru. Lowbrow je specifická odnož surrealismu, která je také nazývána Pop Surrealismus. Proč ji uvádím, je z důvodu oddělenosti od surrealismu se specifickými pravidly, které rezonují s přeměněným vnímáním.⁽⁹⁾ Z tohoto můžeme přejít do odvětví, které vzniklo v Jižní Americe prvně v literatuře, a to Magický realismus. Ten je charakteristický zejména v mísení reality a halucinací, případně často také mýtických výjevů, především mayské, incké a aztécké kultury.⁽¹⁰⁾ Op-art je zase uměním založeném na geometricky přesné optické iluzi. Obrazy často sestávají ze základních geometrických tvarů a svou hrou tónů barev, kontrastních i příbuzných, často působí prostorově. Ovšem to je v rozporu s naším vnímáním, kde obrazy mozek nedokáže řádně zpracovat a proto je v tu chvíli ošálen.⁽¹¹⁾ Jedním z hlavních charakteristických prvků tvorby psychedelického umění je příchod specificky zpracované typografie a plakátové grafiky. Toto můžeme rozebrat do nejmenšího detailu. Použití zejména dámských figur a květinových vzorů jsme už v historii měli, a to na přelomu 19. a 20. stol. Secese je velmi specifická, jelikož se významě lišila od stylů své doby. Cítila především na bohatost, jemnost, křehkost, ale i surovost, kterou můžeme vnímat především tvorbě Gustava Klimta. Konkrétně mám na mysli obraz Judity s hlavou Holoferna, který sám o sobě vypráví velice pokroucený, ale silně reálný příběh vášnivé, tužebné vraždy. Secese je přímo i nepřímě přetvářena v psychedelickém umění. Dobrý plakát prodával to, co v průběhu 60. let v Americe letělo nejvíce, a to svobodná hudba v podobě Rock and Rollu. Ten rovněž bojoval za mír a řada hudebníků se výslovně postavila proti válce ve Vietnamu.⁽¹²⁾ Do směrů, které souvisí s psychedelickým uměním, můžeme zařadit celou řadu dalších, jako třeba Pop-art, abstraktní expresionismus, nebo i naivní umění. Touto částí jsem chtěl vytvořit představu, čeho všeho se psychedelická odnož dotýká, z jakých stylů vychází, kde se inspičuje.

Psychedelické umění

V šedesátých letech byla společnost, zejména ta americká, ovlivněna rozšířením nejrůznějších drog, počínaje objevem a dalším výzkumem LSD. Dále např. psychoaktivní psilocybin obsažený v houbičkách, či peyotl obsahující pelotin a meskalin, a spousta jiných sedativních a psychoaktivních látek. V této době přestal být tabuizovaný sex i drogy a staly se základem životního stylu, zejména u mladých lidí, spojovaného s hnutím hippies. Tato pestrá škála vjemů, prožitků a extází umožnila nové manifestaci divokého umění. V něm můžeme nacházet až kaleidoskopické výjevy z tripů, různá fraktální matematicky přesná geometrická uskupení. Pestré, často duhové a kontrastní barevné kombinace, případná opakující se kolážovost a expresivní abstraktní výjevy.

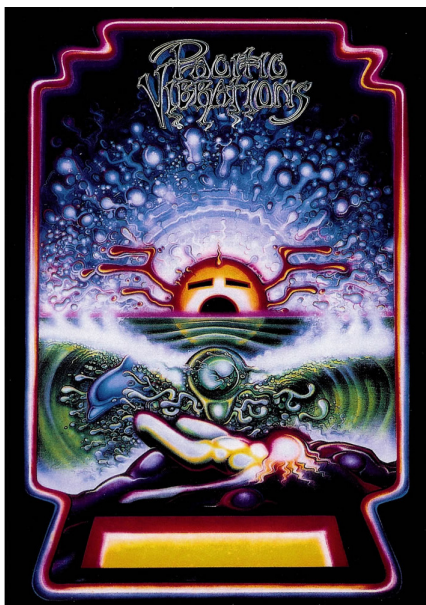
Mezi stoupence této umělecké odnože řadíme celou řadu výtvarníků, designérů i typografů. Tato škála zasahovala téměř do všech možných propagačních nástrojů, do hudby a hudebního prostředí celkově, jako inspirace pro kompozice, literární tvorbu či výtvarné umění. Důležitou součástí je také symetrie. Na ní je založena odnož psychedelického umění zvaná vizionářské nebo idealistické umění. Moderní podkategorie těchto uměleckých stylů, jejichž základ můžeme nacházet zejména ve snovém surrealismu, op-artu a dadaismu, je tzv. kyberdelické umění, které pod sebou skrývá fraktální umění, či algoritmické umění. Jeho vznik datujeme mezi 80.–90. lety minulého století, jehož manifestace vznikala na poli algoritmické hudby, psytrance, laser show, virtuálních projekcí, či stálých iluzivních obrazů a cyklických animací.⁽¹³⁾ V tomto odvětví vznikla i aplikace zvaná *DeepDream*, která funguje na algoritmickém přetvoření obrazu podle tzv. pareidolie¹.⁽¹⁴⁾ Mezi autory těchto stylů se řadí např.: *Wes Wilson* – jakožto přední americký designér plakátů,

1 pareidolie – psychologický jev, při kterém rozpoznáváme nezřetelné nebo neurčité obrazy, které máme tendence dotvářet pomocí fantazie. Tento jev můžeme popsat také jako vizuální domýšlivost. (cs.wikipedia.org/wiki/Pareidolie)

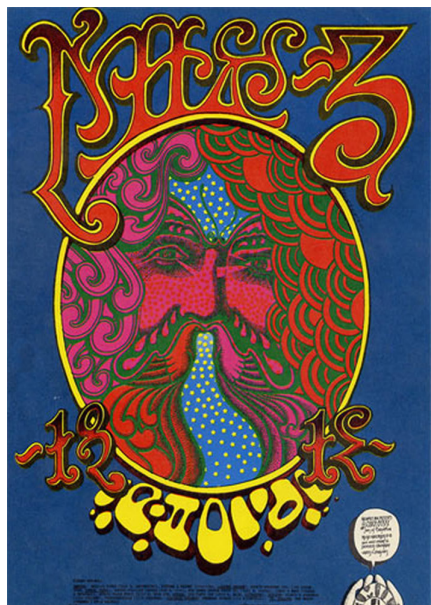
který se stal symbolem tohoto stylu, *Rick Griffin* – rovněž designér psychedelických plakátů, *Alex Gray* – současný umělec, stoupenec postmoderního, posvátného a vizionářského umění, *Ernst Fuchs* – všestranný výtvarník a architekt, nizozemská skupina *The Fool*, *M. C. Escher* – nizozemský tradiční grafik, *Warren Dayton* – americký ilustrátor a grafický designér, *Roger Dean* – americký výtvarník a designér známý především svými obrazy scénérií, *Robert Crumb* – americký tvůrce komixů, animovaných filmů a hudby, *Laurence Caruana* – současný maltézský malíř, stoupenec idealistického umění, *Brummbaer* – německý výtvarník, zaměřující se především na fraktální scénérie v kombinaci se softwary, *Bridget Riley* – britská op-artistka, *Mati Klarwein* – francouzský malíř, a mnoho dalších. ⁽¹⁵⁾

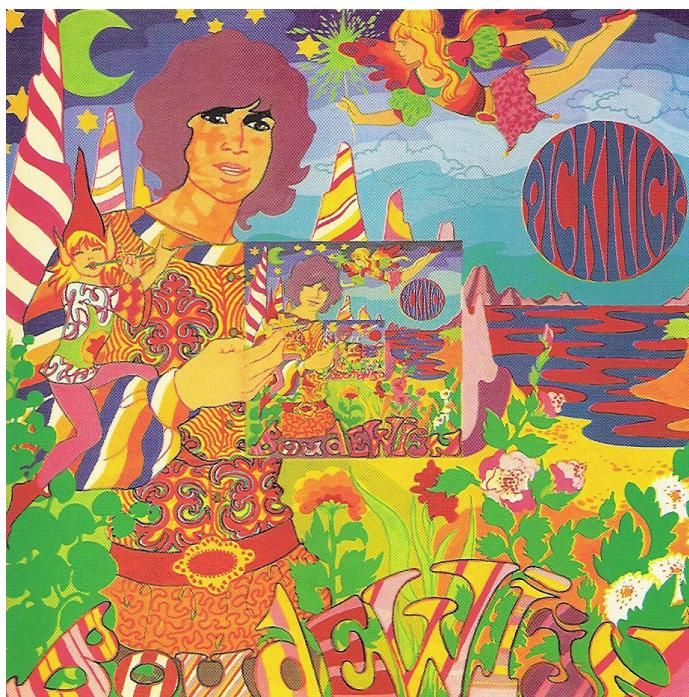

Wes Wilson

Rick Griffin

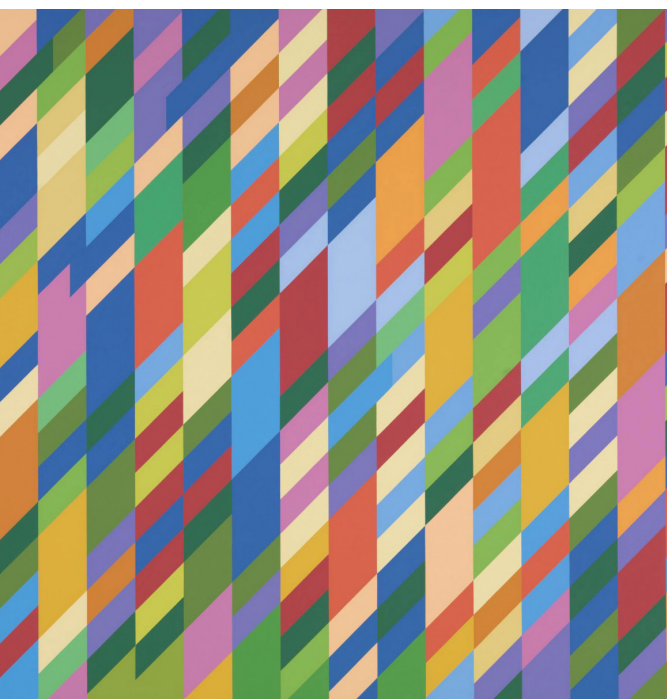

The Fool

Ernst Fuchs

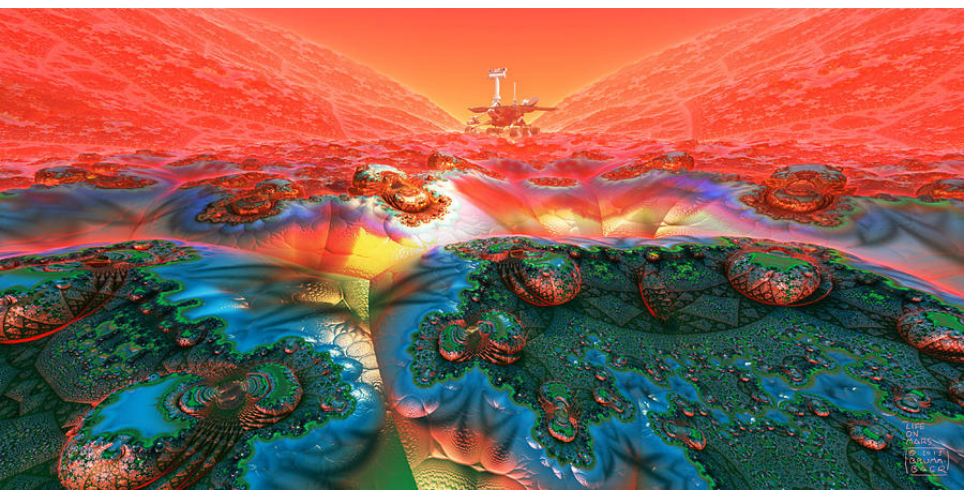
Bridget Riley

M.C.Escher

Roger Dean

Brummbaer

Současné konceptuální umění

V tomto odvětví umění nalezneme autora vycházejícího z vědeckého prostředí, a to německého doktora *Carstena Höllera*. Jeho obsesy houbami, konkrétně muchomůrkami červenými (*Amanita muscaria*), můžeme sledovat sérii výstav počínaje rokem 1994. Svou fascinaci zakládá na svých opakovaných zkušenostech s touto jedovatou houbou. Při osobním výzkumu účinků této psychotropní houby se často natáčí a zpětně si rekapituluje své chování při prožitcích.⁽²⁾ Mezi takové výstavy patří: Mushroom Suitcase Series, Giant Triple Mushrooms, či Mushroom Mathematics. Tyto výstavy se uskutečnily mezi lety 1994 – 2018. Výstavy můžeme označit jako přímo související s tématem psychedelických účinků muchomůrek, ovšem autor jde hlouběji a pokládá otázky související s existencí, ale to se naopak nedá již říci o jiné autorově tvorbě, i když je možné, že celá řada projektů vznikla také pod vlivem látek, které *Amanita* skýtá.⁽¹⁶⁾ To ovšem není jediný umělec, který na zážitcích zakládá své umění. Sochař *Reuven Israel*, který vytváří svá díla za pomoci násobení geometrických tvarů, také se silně inspiroval z psychedelických zkušeností. Jeho otevřená zvědavost ho zavedla k šamanovi, který ho provedl sérií vizí. „Všechno je v neměnné geometrii, neustálém stavu proudu – redukce a expanze, násobení a sjednocení.“ „(překlad vlastní)“ Tyto zkušenosti se staly esenciální pro jeho další práce. „Otevřelo mi to další vrstvu světa. Také mi byl nabídnut úplně nový pohled na mé vlastní umění. Necítil jsem žádný mystický mimotělní zážitek, bylo to spíše úplně naopak. Bylo to to nejvíc tělesné, čím kdy můžete být.“⁽⁸⁾ „(překlad vlastní)“

Carsten Höller

Reuven Israel

Střet umění a psychedelických vizionářů

The Burning Man je festival konající se v Nevadské poušti zvané Black Rock. Na tomto místě můžeme pozorovat obrovskou explozi kreativní komunity, která vytváří umělecká díla za pochodu již od roku 1989. Ačkoliv festival často předstíhá reputace, že je to jen párty v poušti, opak je pravdou. Každým rokem vyvrací toto dogma a ukazuje, že je něčím mnohem větším. Psychedelické instituce pomáhají chodu festivalu, což může sloužit jako ukazatel, že lidé, kteří mají vztah k látkám rozšiřující vědomí, dokáží velice tvrdě pracovat na svých snech, jak v kolektivu, tak jako jedinci. Burning Man nabízí šanci zúročit zážitky z poznávání sama sebe, které jsou pro běh festivalu naprosto žádoucí. Neznamená to však, že tento festival je o drogách, to ani v nejmenším. Tamní lidé se totiž rozhodli přijmout užívání těchto substancí, pro podporu kreativity, což se nedá pravděpodobně říci o jiných místech, kde se shlukují lidé. Třeba se tak nikdy nestane, ale důležité je, že toto místo ukazuje, že to může a bude fungovat. To je také důvod, proč se nachází v poušti, uprostřed ničeho.

Festival si udává hned několik cílů – vytváří prostředí pro sdílené expresivní umění, které může být manifestováno jakýmkoliv prostředky, kolektivně i individuálně. Stojí na angažovanosti občanů, která se rovněž řídí deseti esenciálními principy festivalu. Je místem pro setkávání jiných kultur a názorů, které může kdokoliv vyjádřit ve filozofickém centru. S tím souvisí i místo pro vzdělání a šíření nových nápadů. Deset principů, kterými se festival řídí jsou následující: Kdokoliv může být součástí festivalu, akt obdarování jako součást přijetí, dále pak dekomodifikace², silná sebezodpovědnost, aby návštěvníci objevovaly vše sami od sebe, zároveň také aby upustili uzdu své fantazie a vyjádřili se jakýmkoliv způsobem. A v neposlední řadě také čistota prostředí po i během festivalu. Nakonec určitou bezprostřednost, angažovanost a zodpovědnost jeden k druhému. Základními kameny festivalu jsou: „*Zážitek před teorií,*

2 dekomodifikace – pojem užívaný k odříznutí se od závislosti na tržní politice. (cs.wikipedia.org/wiki/Dekomodifikace)

morální vztahy před politikou, přežití před službou, role před prací a ztělesněná podpora před sponzorstvím.“ „(překlad vlastní)” Burning Man je ztělesněná vize kreativní činnosti, spolupráce, myšlenek a názorů, které jsou manifestovány v poušti v podobě kolektivního města založeného na nejčistších úmyslech a soužití.^{(17) (18)}

Virtuální realita a psychotropní látky

Technologie VR a psychedelika mají společné paralely, které se týkají možnosti prožívání barvitého a různorodého světa. Konkrétně třeba látka DMT má schopnost vnést uživatele do míst bohatých na scénérie. Toto se ovšem děje i u jiných známých psychedelik, ovšem u DMT je mnohem větší tzv. salience³. Při vyšších dávkách je člověk přenášen do tzv. „alternativních vesmírů“. Stejně jako technologie VR, která nás dokáže přenést do míst, která jsou nad naše fyzická těla. Tato skutečnost pomáhá na poli terapie úzkosti a jiných poruch. Výzkumy podporují fakt, že vnímání nového prostředí, ať už psychedelického, či VR, je zásadní pro tyto typy terapií. Podstatné pro terapii těmito médii je dosažení posvátného údivu a bázně. Tento zážitek se pak stává často jedním z nejsilnějších milníků života jedinců podstupující terapii. Látka psilocybin se používá například k léčbě závislostí, kdy respondentům po seanci pozvolna přestává jejich závislost dávat dlouhodobý smysl. ⁽¹⁹⁾ Pobyt ve virtuálním světě stvářející např. témata jednoty, estetické krásy a napojení na vše kolem nás, silně ovlivňují tento zážitek úžasu.

Při užívání psychotropních látek je ovšem riziko nechtěné negativní reakce na látku u pacienta. U VR se nacházejí také možná rizika ve spojitosti zejména s epileptickou reakcí, či závratí. Kombinace těchto médií pomáhá přechodně měnit a narušovat duševní vzorce. Proto je jejich kombinace možným základem pro léčbu konkrétní diagnózy. Pokud se podíváme na data z výzkumů účinků psychedelik a VR u dobrovolníků, každé médium má ve svém poli jiné konkrétní výsledky, které když zkombinujeme dosáhneme ultimátně nejlepšího výsledku terapie.⁽²⁰⁾

3 salience – rychlost jakou zvládá mozek vnímat podněty z okolí, které poutají pozornost našich smyslů a následně je převádět do vědomí.
(cs.wikipedia.org/wiki/Salience)

První krůčky virtuální reality

Mark Pesce, který prvně inicioval vývoj revolučních technologií, které později vyústily v první generaci virtuální reality, v rozhovoru pro MAPS⁴ sdělil jakou roli pro něj hrála psychedelika. „*Nejsem si jistý, že bych pracoval na čemkoliv z toho, co dělám teď. Nevím. Myslím si, že bych pravděpodobně byl nějaký hloupí softwarový inženýr pracující v Nové Anglii, neosvícený a znuděný životem bez psychedelik. To vám mohu téměř garantovat. Užívání psychedelik a má intelektuální kariéra začali souběžně někde mezi prvním a druhým rokem studia na univerzitě. A také nastalo jisté otevření díky zkušenosti s psychedeliky, které vyústilo v to, že jsem začal být přitahován k určitým nápadům... určitým typům výzkumu.*“ „sw(překlad vlastní)“ Později dodává, jakým způsobem se urodily v hlavě spojitosti s problémy realizace projektu a zda je užíval s pokládáním specifických otázek na které hledal odpověď. „*Určitě byly takovými facilitátory a katalyzátory. Nejprěsnější příklad je celý kyberprostor protokolů, které se ke mě dostaly. Mám tím namysli „bžum“ přišlo to tak rychle a prostě jsem je všude viděl. Chápal jsem ten velký obraz, ale on řekl: „Dobrá, tak asi zhruba chápeš, jak to udělat, aby to fungovalo. Teď se musíš dostat do té podstaty a zapracovat na detailech, chápeš? Strávil jsem další 3 roky práci na detailech a z toho vzešlo VRML⁵ a některé věci, které možná uvidíte za pár let. Takže v tom případě, to bylo velmi přímé...*“ „(překlad vlastní)“ Z tohoto rozhovoru vyplývá, že psychedelika hrála stěžejní roli, při tvorbě prvních programů a uceleného zajišťujícího jazyka pro Virtuální realitu jako takovou.⁽²¹⁾

4 MAPS – Multidisciplinary Association For Psychedelic Studies (<https://maps.org>)

5 VRML – Virtual Reality Modeling Language, tedy programovací jazyk popisující všechny nejrůznější druhy objektů ve scéně (root.cz/clanky/vrml-jazyk-pro-popis-virtualni-reality)

Kombinace aplikovaných terapií

Je hned několik způsobů kombinace VR a psychedelik, tak aby se při léčbě dosáhlo, co možná nejlepších výsledků. Existuje komunita, která kombinuje tato média rekreačně a své postřehy sdílí přes síť Reddit. Kombinují zážitek jak s hrami, které vyžadují soutěživost, tak s těmi, které nabízí otevřené světy a uživatelé se do něj mohou více ponořit. Toto má samozřejmě veliký potenciál i pro terapie, které mohou VR využít například k přípravě, či přímo v kombinaci s terapií. Společnost Virtual Psychedelics Inc., které založili Brett Leonard, Skip Rizzo, Josh Shore, a Billy Alfonso kolem roku 2015, se stal důležitým mezníkem pro terapii moderními technologiemi. Ve spolupráci s celou řadou technologů a dalších odborníků z vědeckého prostředí mají za cíl vytvoření virtuálního zážitků, které pomohou v boji s depresemi, osobnostními poruchami, závislostí a dalšími problémy na poli psychologie a psychoterapie. Tato technologie má potenciál zcela nahradit psychotropní látky v konkrétních léčebných krocích, ovšem zatím je používána v kombinaci s psychedeliky.⁽²²⁾ Obdobnou společností je i Suzuki, která vytvořila aplikaci, která generuje vizuální zážitek srovnatelný s tím psychedelickým. Důležité pro psychedelickou terapii je i prostředí, ve kterém se pacient nachází, to by mohlo pomoci připravit a zpříjemnit právě VR. Tyto látky jsou zvláštní právě v tom, že je u nich důležitý i konkrétní záměr, se kterým do nich vstupujeme. Právě tento fakt je determinující, co se týče dlouhodobého efektu. Například pobyt v přírodě může nastolit pocity jednoty s přírodou. Tento efekt nemůže být tak silný nacházíme-li se v klinickém prostředí, a v tomto případě může zastoupit přírodu virtuální svět, ve kterém se může pacient pohybovat. Ovšem je třeba brát v potaz, že někdo může mít k technologii odpor, z důvodu narušení čistoty zážitku. Technologie jsou často vnímány jako cizí objekty, které nepatří do podobných seancí, protože generují obrazy, které vytvořila jiná osoba. Proto můžeme například rozdělit terapie psychedeliky a VR a kombinovat je, až když si to vyžaduje průběh léčby.⁽²⁰⁾⁽²³⁾

*„Tahle věc – virtuální realita, je vážně
technologickým ekvivalentem psychedelik“*

Jerry Garcia

PRAKTICKÁ ČÁST

Instalace

Návrh je podmíněn rozhovory, které slouží jako inspirace pro vytvořené prostory ve virtuální ralitě. Při navrhování jsem přemýšlel zejména nad koncepcí prostoru jako takového, jaký má mít tvar, jestli má mít nějaké omezení, aby se zážitek nemohl pomyslně rozbít a jakým způsobem se v něm pohybovat. Důležité také bylo ujasnění, jestli má být prostor interaktivní a jakým způsobem bychom se v něm mohli posouvat dále. Dalším aspektem bylo zamyšlení se, jakou atmosféru chci vytvořit a co pro mě bude hlavním klíčem k tvorbě prostorů. Tím klíčem se ukázaly být „sentimentální objekty“, které vyplývají z mé asociace, vytvořené na základě interview. Důležité také bylo ujasnit si spojitosti mezi zážitky respondentů, roztřídit je a vytáhnout z nich jednotlivé prvky. Prvkem mohl být objekt, pocit i tzv. setting, který jak už víme dává psychadelickým zážitkům pravou podstatu, jestliže chceme dosáhnout něčeho konkrétního. V zásadě, co jsem pochytil z rozhovorů, může být kontrast mezi tím, jak se budeme cítit když budeme „high“ a naopak když budeme ve své normální formě vědomí. To se mi jeví jako dobrý můstek mezi pocity diváka a reálných pocitů při tripu. Instalace s tímto pohledem počítá a naopak staví přímo na něm.

Prostory jsou celkem tři a těmito kritérii se řídí. Každý buduje svou vlastní atmosféru založenou na třech charakteristikách prostoru, ke kterým jsem došel rozbořením rozhovorů a také na základě toho, jak na mě působily v souvislosti s psychedeliky.

Mezi třemi charakteristikami, o kterých pojednávají prostory, je i jistá paralela úzce související s tím, jak se obecně můžeme cítit v psychedelickém tripu. *Křehkost* je sama o sobě velice silné téma a v psychedelickém zážitku je zásadní, protože nás může uvést do psychické záhuby nebo naopak povznesení se nad své neduhy a problémy, které můžeme přirovnat spirituálním zážit-

kům prozření. Dalším tématem je *samota* v tomto zvláštním vědomí. I když jsme s někým ve stejných vlnách, jde hlavně o náš vlastní vnitřní prožitek, který formuje chod celého tripu. Jsem jen *já*, moje *duše* a *mysl*, které formují a chrání mé *ego*. Poslední je *nekonečnost*. Může být pozitivním i negativním aspektem. Můžeme se topit sami v sobě v „bad tripu“ a nemůžeme se dohrabat konce té hrůzy, která naše ego požírá kompletně a bez slitování. Nebo naopak se cítit nekonečně v podstatě bytí, kde se ocitneme „nad věcí“ a v jednotě se vším. Toto je samozřejmě velice jednoduchá kategorizace komplexnosti takových zážitků, ovšem nezbytně nutná pro podchycení mého tématu tak, jak jej zamýšlím.

Prostory samy o sobě si dávají za cíl tvorbu jednotného zážitku, kde můžeme hloubat, jak v prostoru, tak v sobě. Tvoří podmínky pro relaxační až meditativní prostředí, ve kterém můžeme chtít nějakou chvíli setrvat nebo ho opustit. Jde o námi ovládanou zkušenost, jsme moderátory všeho co přijímáme a jak si to vykládáme.

Postupy při zpracování rozhovorů do projektu

Hovory jsem provedl s náhodnými lidmi, podle toho jak reagovali na můj online inzerát, který jsem zveřejnil ve skupině „Psychodelické česko“ na sociální síti Facebook. V nich jsem se zaměřil zejména na důležité otázky týkající se projektu, zprvu jsem v nich ještě neměl plně jasno, ale postupně jsem se omezil na 2 shrnující otázky, a to jestli měli spirituální zážitek, jejich počet a případný rozbor toho, co si pamatují z pocitů i vizuálně. A poté, jak zážitky s látkami zpracovávají v tuto chvíli v reálném životě, jestli měnili své pohledy na určité věci a okolnosti. Rozhovorů proběhlo více, ale provedl jsem jejich selekci, na základě přínosu pro projekt a čtenáře. Samozřejmě rozhovory provázely i dílčí otázky na určité situace, vše je k přečtení v přílohách s tím, že jsou zvýrazněny ty části, které mi přišly zajímavé a nabízely se k dalšímu zpracování.

Získané podněty z rozprav jsem dále analyzoval a hledal mezi nimi spojitosti, jak mezi pocity, tak mezi podobnostmi toho, co kdo vizuálně vnímal. Vybrané spojitosti jsem roztrídil do tří skupin, podle toho, čeho se týkají, tak jak je vnímám já. Přes tuto metodu jsem došel ke shrnujícím charakteristikám, které ze spojitosti vyplývají. Jedná se o *atmosférické prostředí, mnoho vnímavost živlů, geometricky perfektní hudební vizualizace, prolínající se elementy (konkrétně země, voda a oheň), velmi neurčité postavy v prostoru a zachycení momentu*. Z těchto charakteristických rysů jsem si vybral tři, které jsou pro mě tématicky nejsilnější i zpětně vzhledem k rozhovorům. S těmi jsem pracoval dále a hledal jeden shrnující pocit, který chci v instalaci ztvárnit v podobě prostoru, který můžeme zkoumat. Došel jsem ke křehkosti, osamění, a nekonečnu. Tato tři slova, pocity, popisy, skutečnosti, zážitky, atd. mají svůj specifický prostor a jsou esenciální pro jeho vznik. Do procesu uvažování můžeme nahlédnout v přiložených mapách, které rozvádějí mé myšlenkové pochody před tvorbou prostorů.

Sentimentální objekt

Jedná se o objekt nebo sérii objektů, se kterými člověk asocioval svůj spirituální zážitek a pozitivní pocity. Ty se mohly objevit a projevit při nejrůznějších vizích, během psychedelického tripu. Pro nás, jako diváky, je tento objekt nejdůležitější z toho důvodu, že nám zprostředkovává kontakt s reálnou vizí neznámé osoby. Díky tomu můžeme vytvářet vlastní asociace a zkoumat, jaké pocity objekt vyvolává v nás. Tzv. sentimentální objekt je tedy manifestace hlubokého vnitřního prožitku, který prožívala jiná osoba. Ten je nám prezentován skrze možnost zažít tento objekt stejně, jako naše vlastní vnitřní pocity, při pohledu na něj. Objekty vytváří takovou atmosféru, která v jiné osobě vyvolala euforický dojem přijetí svého okolí a odevzdání se mu. Takovou, ve které prožil nalezení vlastního vnitřního boha. Toto můžeme přirovnat k obrazu v galerii, který jako divák zkoumáme a překládáme jeho symboliku v kontextu umělce a našeho vlastního. Dovoluje nám si subjektivně vykládat významy toho, co vnímáme.

Inspirace

Hyperrealismus

– Pro tuto práci přicházeli inspirace z různých směrů. První, kterou zmíním je hyperrealismus a to z důvodu přetažení reality. To můžeme pozorovat, jak v malbě, tak tvorbě soch, které se mnohdy zdají být reálnější než realita sama. První podnět přišel zejména při zaměření se na tvorbu autorů z USA, kde byl častým motivem detail odlesku kapoty auta, který byl tak zajímavě reálně-nereálně ztvárněn, že se stal předvojem spojitosti a inspirace pro jeden konkrétní ztvárněný prostor. Nešlo mi úplně o odraz této hyperreality, ale o způsob, jakým je to manifestováno.

Vojtěch Rada

– Ten mi byl navržen jako možný zdroj inspirace. Tento český umělec, který vystudoval Výtvarné umění a Architekturu na Pražské UMPRUM, je známý pro své práce rozboru simulace, fiktivních světů a „world-building“ (světotvorbu). Ve svých výtvorech nabízí nové perspektivy na různá témata, jako jsou nové technologie, vztahy asymetrie nebo problémy globalizace, třeba z pohledu jiného člověka, počítače nebo jak sám uvádí, borovicové šišky.⁽²⁴⁾

New Art City

– Tento webový projekt je zaštitěn stejnojmennou galerií, která si dává za cíl vytvoření online výstavního prostoru, který je přístupný všem. Nabízí nástroje pro tvorbu virtuálních prostorů a také jako místa pro setkání, jelikož jsou postavená na multiplayerovém základu.⁽²⁵⁾

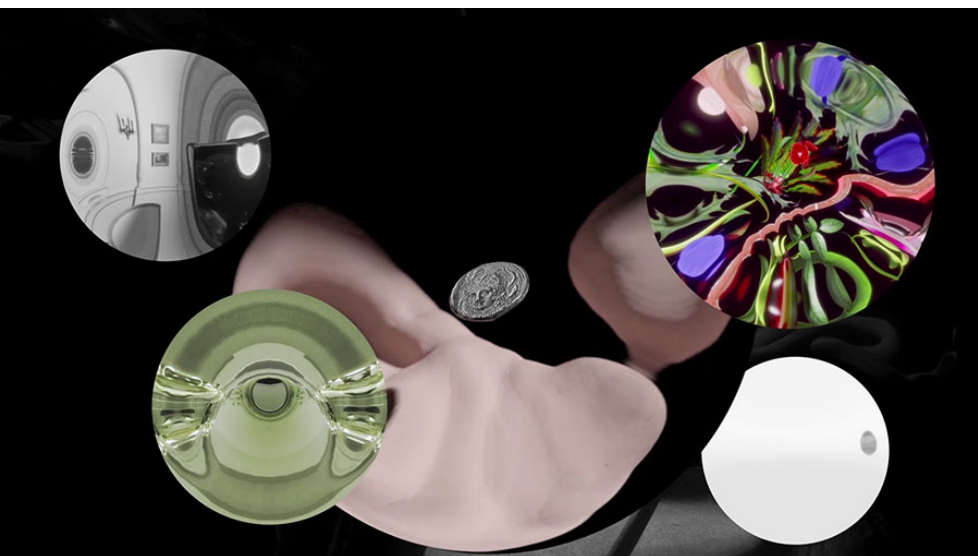
Cheryl Kelley

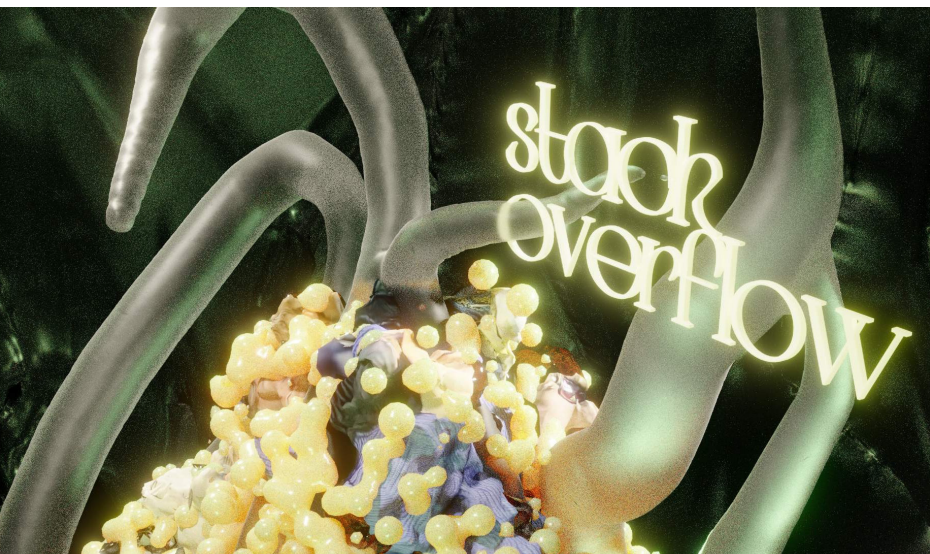
Don Eddy

Vojtěch Rada

Vojtěch Rada

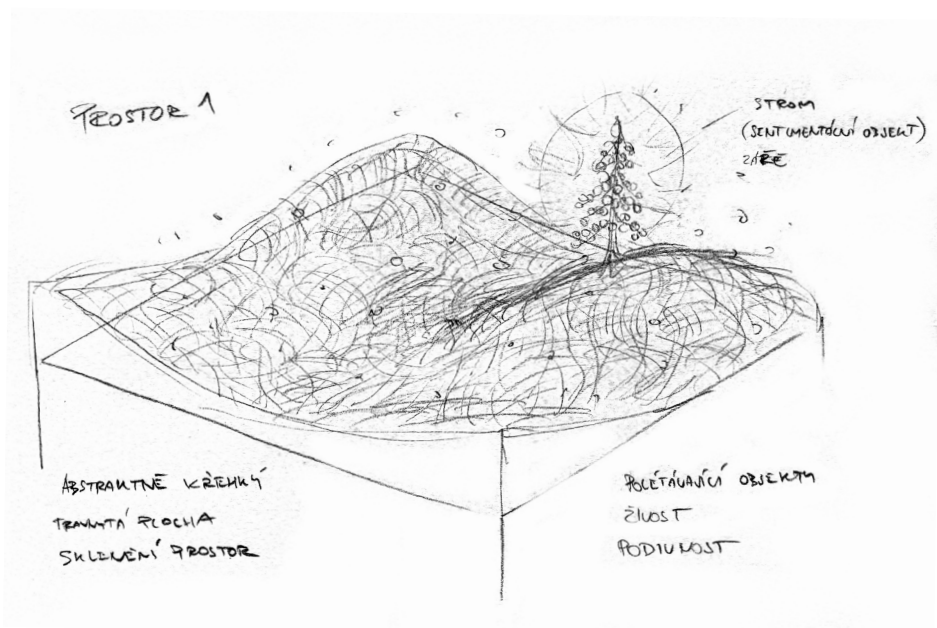
New Art City – experience near death experience

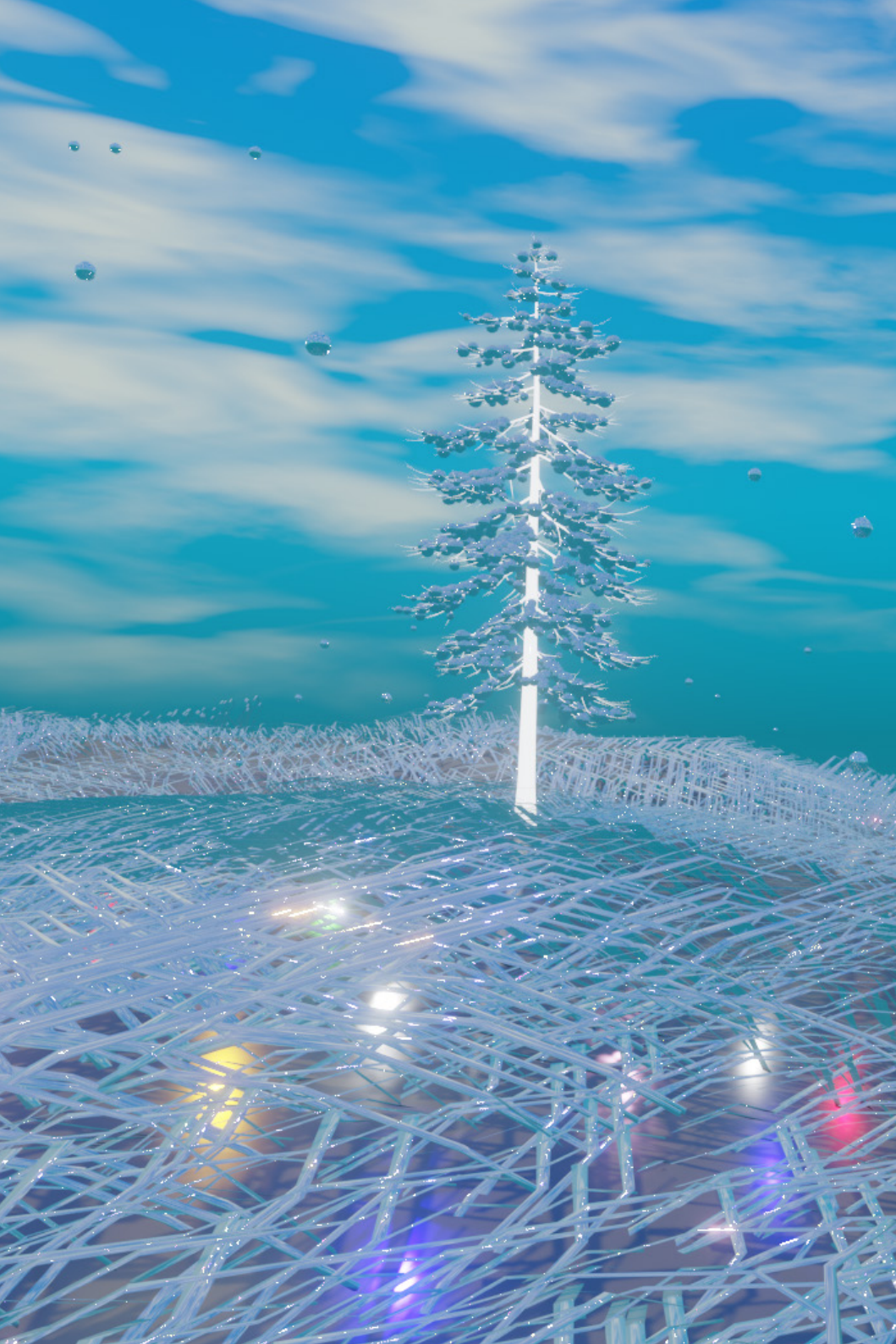

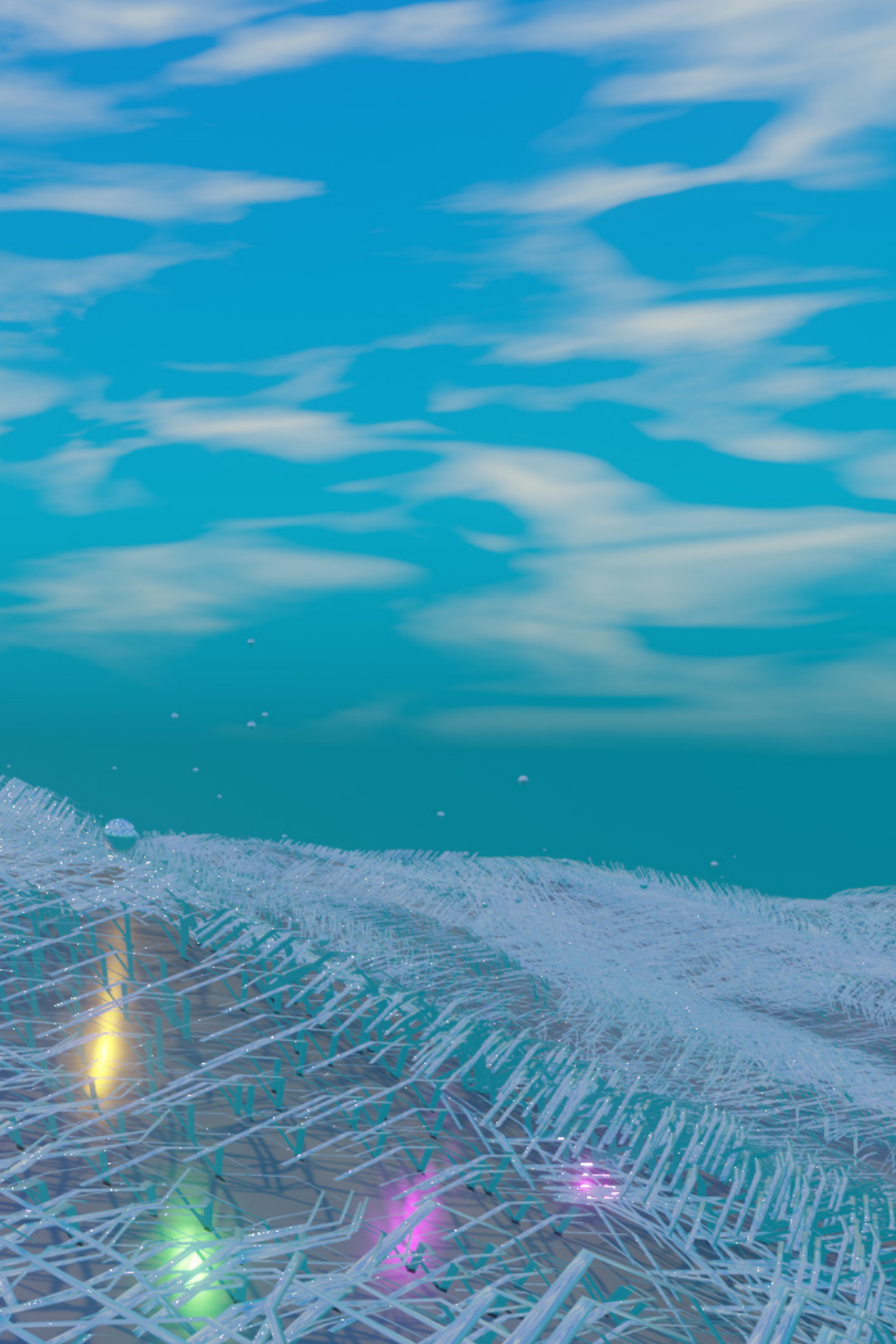
New Art City – agathering

Prostor 1 – Křehkost

První prostor pojednává o křehkosti a zpracovávám ji s ohledem na zdroje inspirace a vlastní představivost. Ten vychází především z rozhovoru s Ninou, kde zmiňuje jemný prostor podmíněný reálným místem. Má za cíl působit jemně, křehce až abstraktně, chtěl jsem aby prostředí mělo vzezření krajiny, která vypadá, jako by se měla každou chvíli rozpadnout. Centrem je sentimentální objekt – strom, ten podtrhuje kontext krajiny jako časoprostorového místa, ve kterém se nacházíme. Jeho vizuální stránka má dát najevo dominanci a důležitost v prostoru nejen jako objektu, ale něčeho stálého, jako hvězdy na obloze.

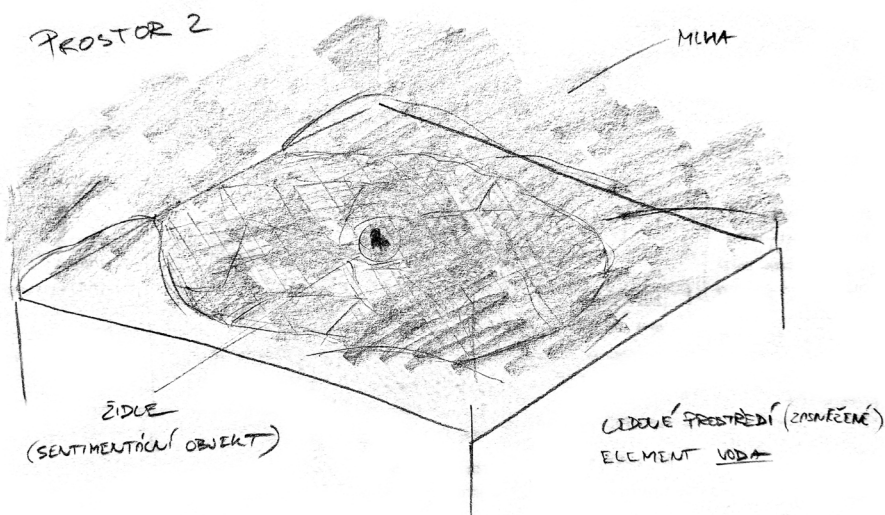

Prostor 2 – Osamění

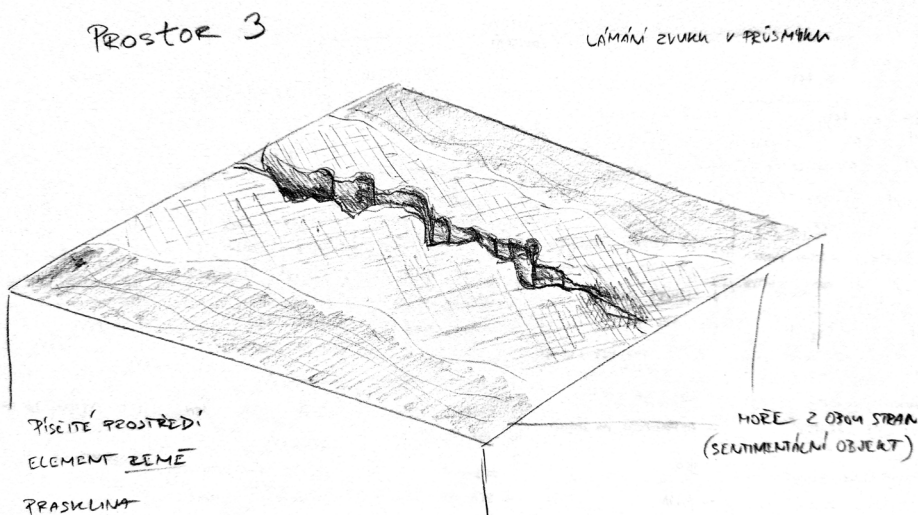
Druhý prostor vychází z elementu, který je často zmiňován v rozhovorech, ovšem přeměněn do jiného skupenství. Tím elementem je voda, ovšem není to zaštiťující charakteristika, která pojednává o daném prostoru, nýbrž jeho formou uchopení. Tím je osamění a nejistota, která je podmíněna hustou mlhou a právě zamrzlým elementem vody, který zdůrazňuje reálnou atmosféru. Ten nám nabízí otevřený prostor, ve kterém ovšem nevidíme nijak daleko, čímž může působit až klaustrofobně. Je to právě ta nepředvídatelnost, která je natolik skličující. Ovšem i v tomto prostoru nalezneme sentimentální objekt v podobě židle. Tato židle je důležitá svou nesmyslností v tomto prostoru a ztělesněním shrnující charakteristiky. Je tu sama, zamrzlá po neurčitý čas, se svým vlastním neznámým příběhem. Schopnost hutnosti atmosféry rovněž dodává podkres zvuku až z jiného světa. Ten má své konkrétní vysvětlení svého činitele, který perfektně zapadá do kontextu zobrazeného prostoru.

Prostor 3 – Nekonečno

Poslední prostor je zasvěcen prožitku země a jeho neznáma. To neznámo trvá nějakou dobu, kterou v něm můžeme pobýt. Může nás uvádět ve ztracenost, ve stísněných prostorech, ale cesta ven existuje. Tato naděje je zdůrazněna zejména hlasitým zvukem moře, který přichází ze všech stran. Dostaneme-li se z něj čeká nás nekonečný obzor. Je to právě nekonečnost, která charakterizuje tento prostor. Nekonečnost obzoru, podmíněna sentimentálním objektem, který je v tomto případě moře. Nastává tak střet elementů, ovšem v té nejčistší formě, kde jeden žádá druhého. Moře nebo oceán, ať už je kdekoli, v nějakém bodě vytváří obzor, který je nekonečný, neustálý a neměnný.

Použité nástroje

Pro realizaci projektu a jeho částí jsem použil volně dostupný, všestranný software Blender, ve kterém pracuji takřka od začátku studia. K dokončení verze pro chod v brýlích pro virtuální realitu jsem zvolil software Unity, který je především určen k tvorbě her a efektů. Ten používám pod studentskou licenci. K úpravě zvuků v instalaci jsem využil volného programu jménem Audacity.

Ovládání

Oculus

Herní ovladač

Joystick1

Ovládání *pohybu* kamery

konec relace

spuštění

náhrada za Joystick1
pro pohyb kamery

Joystick2

Ovládání *pohledu* kamery

Závěr

Výsledek bakalářské práce je ztvárnění mého pohledu na zážitky lidí, se kterými jsem provedl rozhovor. Jedná se o mé vlastní pojetí takového vnímání, se kterým vnitřně rezonuji. Cílem není replikovat stav, nýbrž nabídnout jednotný zážitek, který má za cíl vytvořit meditativní prostředí, podmaněné atmosférou, ve které můžeme nalézt únik a hloubat, jak v prostoru, tak v nás samotných. Rozhovory nefigurují jako ilustrativní médium pro mou práci, ale jako inspirace pro mé vlastní pojetí a pro pochopení procesů, nejen mnou, ale i diváky, kteří do instalace vstoupí. Vytvořil jsem atmosféru, kterou můžeme zkoumat nejen obrazově, ale i vnitřně. To vše zejména pokud možno uceleně a celistvě. Jedná se o náš vlastní příběh, ve kterém můžeme zkoumat sami sebe, skrze symboliku viděného i zastřené. Práce by v nejlepším světle mohla nabídnout dojem, abychom se na chvíli zastavili a hleděli na svět jinými brýlemi, než jaké máme nasazené každý den, abychom zpochybňovali vlastní vzorce a nastavení. Toho všeho jsem, myslím, dosáhl, ovšem v tématu je tolik potenciálu, že jej nelze pobrat celé za krátkou dobu. Souvislostí s těmito látkami je tolik, že je nemožné nenakousnout jedním podtématem další. Tento fakt je pro mě velice vzrušující, neboť podněcuje diskuzi na téma psychedelik a jejich chápání ve společnosti, které je mnohdy stále pokřivené. Je to horké, aktuální téma a mě velice blízké, proto jsem rád, že jsem s ním mohl pracovat.

Myslím, že práce má potenciál pro hlubší a širší ponoření v hledání způsobů, jak pojmout prostory, jaké atmosféry nastolovat a jejich unikátnost. Rovněž se může zaměřit na konkrétní médium a jeho účinky, protože ty se mohou lišit. S tím může souviset i náš vlastní výzkum na poli psychedelik a vystavení se těmto látkám dobrovolně, v záměru vnitřního bádání a zkoumání sama sebe. Hlubší zapojení VR do tvorby aktivní pomoci při psychických potížích a jejich umělecké pojetí, má rozhodně svou budoucnost, která je více než vřelá.

Seznam citací a referencí

1. MASTERS Robert, Jean HOUSTON. Dějiny a kontroverze. Druhy psychedelické zkušenosti: klasický průvodce účinky LSD na lidskou psychiku. Přeložila Martina SWEENEY-SANOLLOVÁ. V Praze: Maťa, 2004, Nové trendy. pp. 53–88. ISBN 80-86685-18-7; 80-7287-085-8
2. Iboga. Wikipedia. [online]. Wikipedia 2021. Poslední změna 8. 8. 2021. 13:52 [cit. 2022–04–01]. Dostupné z: cs.wikipedia.org/wiki/Iboga
3. Hamilton's Pharmacopeia. A Fungal Fairy Tale. In. Vice TV [online]. USA, 2017. [cit. 2022–04–01]. Dostupné z: https://www.vicetv.com/en_us/video/hamiltons-pharmaco-peia-a-fungal-fairy-tale/5a500b20177dd46d9a08cad5
4. LAMB, Robert. Stoned Ape Hypothesis. HowStuffWorks. [online]. Poslední změna 21. 1. 2021 [cit. 15. 5. 2022]. Dostupné z: <https://science.howstuffworks.com/life/evolution/stoned-ape-hypothesis.htm>
5. MAPS. Creativity 2000. [online]. 2000, 10(3), 17. [cit. 2022–5–8] Dostupné z: <https://maps.org/news-letters/v10n3/v10n3.pdf>
6. LEA, Toby, Nicole AMADA, Henrik JUNGABERLE. Psychedelic Microdosing: A Subreddit Analysis, Journal of Psychoactive Drugs. [online]. 2020, 52:2, 101-112, DOI: 10.1080/02791072.2019.1683260 Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/02791072.2019.1683260>
7. ELŠÍKOVÁ Klára. Mikrodávkování psychedeliky: rodičovský trend, který mění rodinný i pracovní život. Aktuálně. [online]. Poslední změna 23. 4. 2021 [cit. 2022–4–28]. Dostupné z: <https://zena.aktualne.cz/rodina/je-mikrodavkovani-psychedelik-zpusob-ke-statnejsi-rodine-i/r~98073454915e11ebdbdf-0cc47ab5f122/>

8. CORTÉS, Michelle Santiago. Psychedelics May Offer Artists a Creative Boost. In: Artsy.net [online]. New York, 2018. Poslední změna 21. 12. 2018. 13:53 [cit. 2022-4-28]. Dostupné z: <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-psychedelics-of-fer-artists-creative-boost>
9. KORDIC Angie. What Is the Lowbrow Art Movement? When Suralism Took Over Pop.Widewalls. Widewalls 2016. [online]. Poslední změna 4. 7. 2016 [cit. 2022-5-8]. Dostupné z: <https://www.widewalls.ch/magazine/lowbrow-art-pop-surrealism>
10. POHOŘELSKÝ, Michal. Magický realismus. Multimediaexpo [online]. Poslední změna 13. 3. 2014 [cit. 2022-5-8]. Dostupné z: http://www.multimediaexpo.cz/mmecz/index.php/Magický_realismus
11. Vox. Where the 1960s „psychedelic“ look came from. In: Youtube [online]. 14. 11. 2019 [cit. 2022-05-8]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=9vuql2v2IRs>
12. Britannica, The Editors of Encyclopaedia. „Op art“. Encyclopedia Britannica [online]. Poslední změna 13. 7. 2018 [cit. 2022-5-8]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/art/Op-art>
13. Cyberdelic. Wikipedia. [online]. Wikipedia 2022. Poslední změna 11. 5. 2021, 13:42 [cit. 2022-5-8]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Cyberdelic>
14. DeepDream. Wikipedia. [online]. Wikipedia 2022. Poslední změna 17. 6. 2015, 13:08 [cit. 2022-5-8]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/DeepDream>
15. Art In Context. Psychedelic Art – An Exploration of the Psychedelic Aesthetic in Art. Art In Context 2022. [online]. Poslední změna 10. 3. 2022 [cit. 2022-5-8]. Dostupné z: <https://artincontext.org/psychedelic-art/>

16. The Giant Sculptured Mushrooms By Carsten Höller. Kalliergeia. [online]. [cit. 2022–5–8]. Dostupné z: https://www.kalliergeia.com/en/the-giant-sculptured-mushrooms-by-carsten-holler/#elementor-toc__heading-anchor-0
17. Burning Man. Burning Man Project. [online]. San Francisco, California, © 1989-2022. Dostupné z: <https://burningman.org/about/about-us/>
18. MAPS. Creativity 2000. [online]. 2000, 10(3), 6. [cit. 2022–5–8]. ISSN 1080-8981. Dostupné z: <https://maps.org/news-letters/v10n3/v10n3.pdf>
19. NOORANI T., GARCIA-ROMEU A., SWIFT TC., et al. Psychedelic therapy for smoking cessation: qualitative analysis of participant accounts. [online]. J Psychopharmacol 2018. [cit. 2022–5–3]. 32: 756–769. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29938565/>
20. ADAY, Jacob S., Christopher C. DAVOLI, Emily K. BLOESCH. Psychedelics and virtual reality: parallels and applications. Department of Psychology, Central Michigan University, Mount Pleasant, USA, 2020. Poslední změna 14. 7. 2020. [cit. 2022–5–3]. Dostupné z: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7446267/pdf/10.1177_2045125320948356.pdf
21. MAPS. Creativity 2000. [online]. 2000, 10(3), 4-5. [cit. 2022–5–8]. ISSN 1080-8981. Dostupné z: <https://maps.org/news-letters/v10n3/v10n3.pdf>
22. Virtual Psychedelics Inc. [online] Virtual Psychedelics. USA, © 2021 [cit. 2022–5–3]. Dostupné z: <https://www.virtualpsychedelics.com/>
23. SEKULA, Agnieszka D., Luke DOWNEY, Prash PUSPANA-THAN. Virtual Reality as a Moderator of Psychedelic-Assisted Psychotherapy. [online]. Frontiers in Psychology, 2022. Poslední změna 4. 3. 2022. [cit. 2022–5–3]. Dostupné z: <https://www.frontiersin.org/article/10.3389/fpsyg.2022.813746>

24. RADA, Vojtěch. [online] Vojtěch Rada. Praha, © 2022. [cit. 2022-5-19]. Dostupné z: <https://www.vojtechrada.com/about/>
25. NewArtCity. [online] NewArtCity. © NEW ART CITY 2020-2022 [cit. 2022-5-19]. Dostupné z: <https://info.newart.city/about> (20) ADAY, Jacob S., Christopher C. DAVOLI, Emily K. BLOESCH. Psychedelics and virtual reality: parallels and applications. Department of Psychology, Central Michigan University, Mount Pleasant, USA, 2020. Poslední změna 14. 7. 2020. [cit. 2022-5-3]. Dostupné z: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7446267/pdf/10.1177_2045125320948356.pdf

Zdroje

FURST, Peter. Halucinogeny a kultura. Praha. DharmaGaia. 1996. ISBN 80-901915-7-6

GROF, Stanislav. GROF, Christina. Holotropní dýchání: Nová cesta k sebeobjevování a léčení. Opava. Holos. 2011. ISBN 9788025492154

HOF, Wim. Wim Hof: ledový muž : jediná autorizovaná kniha Wima Hofa o převratné metodě, jak využít svůj fyzický i duševní potenciál. Přeložil Jakub FUTERA. V Brně: Jota, 2020. ISBN 978-80-7565-778-7.

HUXLEY, Aldous. Brány vnímání. Praha: DharmaGaia, 1996. Nové trendy. ISBN 80-85905-28-0; 80-86013-18-9.

JACK, Richard Morton. Psychedelia. Palazzo Editions Ltd, 2017. ISBN 9781786750280

LEARY, Timothy. METZNER, Ralph. ALPERT, Richard. Psychedelie: Trilogie o halucinogenech. Praha. Levné knihy. 2000. ISBN 80-86425-97-5

LEARY, Timothy. METZNER, Ralph. ALPERT, Richard. Psychedelická zkušenost, Rig-Veda, Praha, 1999. ISBN 80-86425-97-5.

LOSKOT, Richard, Jan RAK a Barbora CIPROVÁ. Subjektivní encyklopedie. [Praha]: Společnost Jindřicha Chalupeckého, 2020. ISBN 978-80-907561-2-0.

MASTERS, Robert, Jean HOUSTON. Druhy psychedelické zkušenosti: klasický průvodce účinky LSD na lidskou psychiku. Přeložil Martina SWEENEY-SANOLLOVÁ. V Praze: Maťa, 2004. Nové trendy. ISBN 80-86685-18-7; 80-7287-085-8

SVOBODOVÁ, Eva. Postoje ke smrti u uživatelů psychedelických látek. Olomouc, 2018. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Vedoucí práce PhDr. Olga Pechová, PhD.

TYLŠ, Filip. Fenomén psychedelie: subjektivní popisy zážitků z experimentální intoxikace psilocybinem doplněné pohledy výzkumníků. Vydaní druhé. Praha: Dybbuk, 2020. ISBN 978-80-7438-226-0.

DRTINOVÁ, Daniela. Tylš: Psychedelika pomůžou s depresemi, nastane smrt ega, budou jednou i v lékárnách. In. Aktualne.cz [online]. Praha, 2021. Poslední změna 27. 4. 2021 17. 20. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/dvtv/tyls-psychedelika-pomuzou-s-deprese-mi-nastane-smrt-ega-budou/r~3e9f51caa76c11eb9caf1f6b220ee8/>

DVTV. Psychedelika nejsou nebezpečné drogy, pomáhají léčit trauma a depresi, tvrdí Tylš. In. Aktualne.cz [online]. Praha, 2019. Poslední změna 6. 3. 2019 12:05. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/dvtv/psychedelika-nejsou-nebezpecne-drogy-pomahaji-lecit-trauma-a/r~9a04cd003fff1e9b6a9ac1f6b220ee8>

PSYON. Rozhovor s klientem po Ketaminem asistované psychoterapii. Soundcloud [online]. Praha, 2021. Dostupné z: <https://soundcloud.com/user-181321990/rozhovor-s-klientem-po-kap>

PSYON. Ketaminem asistovaná psychoterapie - rozhovor s klientkou (říjen 2021). In Soundcloud [online]. Praha, 2021. Dostupné z: <https://soundcloud.com/user-181321990/ketaminem-asistovana-psychoterapie-rozhovor-s-klientkou-rijen-2021>

Zaostřeno. Národní psychedelický výzkum 2019–2021. [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti, Praha: © Úřad vlády České republiky, 2021, 19(2). ISSN 2336-8241. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33509/1104/Zaostreno%202021-02%20Narodni%20psychedelicky%20vyzkum_v20210809.pdf

Martina

TRIP 1 (první klinický trip)

Jaké bylo prostředí?

Byla jsem v Národním ústavu duševního zdraví, kde jsem se zúčastnila studie pro výzkum farmakorezistentní deprese, respektive využití ketaminu k její léčbě. Je předpoklad, že by se měl využít antidepresivní efekt ketaminu, který trvá asi týden až 14 dní. Jedna věc je, že se ten „trip“ nějakým způsobem zintegruje, měl by dlouhodobě člověku pomoci a druhá věc je, že by měl proklomit tu farmakorezistenci a měly by zabírat antidepresiva. Já jsem tam teda šla s tím, že jdu na studii a vím, že budu hospitalizovaná v blázinci, ale jsem tam z jiného důvodu než ostatní lidé, ale byl to pro mě docela šok, především první dva dny. Byla jsem tam vlastně 14 dní na hospitalizaci, což byla nutná doba kvůli laboratorním testům a kvůli pozorování po. Třeba ty první 2 dny byly jako hodně šílený, to uvědomění, že vážně jsem v blázinci. Ale to prostředí bylo hodně příjemný, tím, že NUC je hodně moderní blázinec, když to tak řeknu. Takže prostředí super. Místnost určená přímo na „tripy“ je velice příjemná, zatemněná, je tam postel, na stěnách jsou mandaly, bylo to tam zdobené šátky s indiánskými výjevy. Už ta atmosféra je velice příjemná – není to jako bílý pokoj, ty ležíš na posteli, vedle tebe je doktor v bílém plášti, to jako vůbec. Takže na klinické podání to bylo velice příjemné prostředí.

Byla jsi ovlivněná nějakou hudbou nebo měla jsi možnost pustit si svou vlastní hudbu?

Sluchátka jsem neměla a celou dobu jsem měla eeg čepici, aby mohli pozorovat mozkovou aktivitu a všechny mé reakce. Trošku si myslím, že by to bylo narušující, ale každopádně na to byli připraveni, jsou tam reproduktory – sluchátka by vlastně nešla, protože se mě stále na něco ptali. Měli tam puštěnou nějakou meditativní, příjemnou hudbu, vlastně se mě i ptali jestli nechci pustit něco svého, ale v té době jsem nebyla úplně připravená na nějakou „tripovací hudbu“.

Řekni mi komplexně, jaký ten trip byl?

Šlo o můj první psychedelický zážitek, jinak měla jsem už nějaké různé látky, ale ne takové, které tě dostanou jinam – Třeba tě nabudí, ale nedostanou tě jinam. Měla jsem samozřejmě spoustu očekávání – poslouchala jsem rozhovory s pacienty, kteří si prošli léčbou ketaminem, protože jsem ke ketaminu, jako takovému, neměla moc důveru. Původně jsem chtěla jít na studii s psilocybinem, ale na tu jsem se nedostala kvůli medikaci, protože měli jiné podmínky, takže mi nabídli ten ketamin. Dlouho jsem se rozhodovala, protože mi to znělo strašně nebezpečně, taková jako chemie, a tak jsem si poslechla rozhovory, co někteří lidé viděli, jak se cítili někde ve matrixu, viděli spoustu věcí... a řekla jsem si “ Tak uvidíme, co uvidím “. Čekala jsem, že uvidím něco z mého života nebo něco úplně šíleného nebo cokoliv, ale neukázalo se vůbec nic. Když jsem cítila, jak tak nějak postupně odumírá mé tělo, tak jsem začala vidět šedo, šedo prázdno, v podstatě nekonečný prostor a měla jsem pocit, jako kdyby na mě spadl nějaký obrovský papír a celou mě přikryl, ale neměla jsem ty pocity na těle. Byl to vizuální pocit, který tak nějak procházel se zhmotněním úplně se vším. Neviděla jsem rozdíl mezi sebou a mezi okolním světem. Popisovala jsem to jako šedý papír. V tu chvíli byl celý svět, včetně mě, obří list šedého papíru. Když se mě ptali na nějaké fyzické pocity, tak jsem říkala, že se cítím jako gumový medvídek a pak na konci jsem se cítila jako úplně totálně vyžvejkáný gumový medvídek. Ale jo, fyzicky to byl pocit, že je člověk úplně gumovej. Já jsem si vlastně vůbec neuvědomovala, v jaké pozici se nacházím, jestli ležím, sedím nebo co. Věděla jsem, že ležím, ale nebyla jsem to vůbec schopná poznat a zároveň jsem nevěděla, jestli mám otevřené nebo zavřené oči. Měla jsem vlastně hrozný strach, že když je jakoby vědomě otevřu, že se vrátím do normální reality. Tak jsem jako zůstávala v té šedé prázdnotě, kde nepřicházely žádné obrazy, žádné myšlenky, žádné pocity, bylo to jenom šedo prázdno, ale bylo to hrozně příjemný. Hledala jsem i nějaký zdroj

světla, který tam nebyl, ale nebylo to ani tmavé, že bych si říkala, že tu něco chybí.

Jaké jsi z toho měla pocity?

Když jsem se probírala, byla jsem z toho hrozně zklamaná. Za první jsem nesplnila to očekávání, že něco uvidím a s tím přišlo i zklamání, že jsem propásla životní šanci něco prožít, protože člověk neví, jestli se k něčemu takovému dostane, nebo tak. Tak jsem si říkala, ono vlastně nic nepřišlo, a co já s tím budu dělat. Měla jsem se probudit bez deprese a já jsem ji v tu chvíli cítila ještě víc, takže jsem se tam totálně rozbrečela. Cítila jsem, že jsem zklamala, ne tolik sebe, ale celý svět okolo, jakože manžela, doktory, že jim nepomůžu se studií, protože to dopadne špatně, protože to prostě nemá ten efekt, co to mělo mít. Takže tam bylo jako obrovský zklamání, protože jsem nebyla připravená na tu variantu, že jako nic nevidím. Což jsme později jako zaintegrovali a teď na to vzpomínám strašně dobře a ten antidepresivní efekt, se potom projevil, jako až moc, akorát trošku se zpožděním...

A to jak?

Já potom asi dva nebo tři dny cítila euforii. Jako úplně obrovskou, což mi bylo jako blbý vůči ostatním lidem, kteří se tam léčí, jsou v dečkách a já se mezitím směju každé hlouposti... Takže to zacházelo až možná do takových extrémů. Na druhou stranu, pak se to zase postupně snižovalo, ale nějaký efekt to určitě mělo.

Jak jsi zpracovala tuto zkušenost?

Co se týče tripu jako takového, tak tomu jsem se už nevěnovala, jako spíš tomu efektu, jaký to mělo ten další týden. Prožila jsem si týden bez depresí, ale bylo psychicky náročný, si uvědomit hlavně, jaké to je žít ten život, když nemám depresi, ale na druhou stranu teďka v tom hledám nějakou motivaci, když to mám už v sobě zpracované, jak se k tomu přiblížit i bez užití psychedelik.

TRIP 2 (Ketamin mimo kliniku)

PROSTŘEDÍ - na pláži u moře, ani zima ani horko, velice příjemné, HUDBA – měla jsem do uší puštěný psychedelický playlist typu hudby psytrance a tak podobně. PRŮBĚH – To bylo už hodně barevné, viděla jsem před sebou takovou černotu, v ní se zobrazovaly takové zelené obrazce. Hodně mi to připomínalo, jako když nám ukazovali v biologii nějaký řez stonkem přiblížený do mikroskopu. Byly to takové zelené obrazce, mnohoúhelníky propojené jako buňky v mozku těmi synapsemi nebo tak něčím. Takže to tam bylo tak podobně propojené, že to nebyla nějaká jednodolitá hmota. Bylo to takové, že se jedna buňka prosvítila víc, pak zase zhasla a rozsvítila se další. Chvillemi tam byly i takové projekce z reality. Máme tady za barákem takový les, tak ten se zobrazil, pak se do toho promítly takové stíny, tak tam jsem poznávala konkrétní lidi v těch siluletech. Chvilka jsem měla pocit, že nad tím až moc přemýšlím, co by to mohlo znamenat, chtěla jsem si to moc vykládat. To pro mě bylo vlastně dost rušivý, že jsem si chtěla všechno popisovat, abych si to zapamatovala, abych o to nepřišla. A potom jsem měla pocit, že se na mě lidi koukají, ale po rozhlédnutí jsem věděla, že kolem mě nikdo není. Uvědomovala jsem si lidi, kteří kolem mě procházeli, i když jsem přes sluchátka relativně nic neslyšela, ale i tak jsem měla pocit, jakoby se někdo bavil. Chvilí jsem se cítila jako taková prasklina v té pláži kolmo nahoru a že ti lidé mě musí překračovat, ale věděla jsem že oni mě vidí a prostě mě překročí a jdou dál. Na jednu stranu hrozně divný, ale na druhou stranu takové přijetí, že je tady ta překážka, tak to překročíme a zase půjdeme. Takže vážně zajímavé zážitky. Chvilí jsem měla pocit, že i když mám nasazená sluchátka a zavřené oči, tak přesně vnímám úplně všechno kolem tebe. Což jsem pak měla ještě asi dva dny, že jsem slyšela jak roste tráva, jak šumí moře, jak nahlas šustí listí.

TRIP 3 (Holotropní dýchání – první trip)

Na festivalu, kde byla dechová ceremonie, všichni přicházeli s tím, že to bude zábava, něco nového, kdežto já jsem tam šla se záměrem, že si jdu něco vyřešit, ať mi to něco dá. Měla jsem pocit, že se tím dechem dostávám zpátky mámě do břicha. Cítila jsem máminy i otcovi pocity, co řešili, ale vizuálně to nebylo bohaté, spíš pocitově, viděla jsem jen červenou tkáň. Byly to spíše nějaké projekce, kde už znám, svět kolem mě a moji rodiče, kteří se mi promítly. Takže jsem v pozici toho dítěte měla takovou lehce omezenou projekci, kde jsem viděla sedět svého otce na nějaké židli a cítila, jak prožívá takové a takové věci. Neviděla jsem vyložené nějaké detaily, ale viděla jsem tak jako zjednodušeně - pamatuju si, že jsem si ho představovala, že byl na zamrzlém rybníce, všude bílo, led a on tam byl prostě na té židli, protože jsem si nedokázala prostě představit nic víc, než jakoby jeho. Tam jsem si prožila obrovský pocit přijetí a odpuštění a takových věcí, no. Chvilí tam byla i taková projekce vesmíru, kolem mě vesmírné objekty tmavomodrý prostor a já si v tom tak jako plula.

Takže bys to mohla popsat jako, že ses cítila jedna s vesmírem?

Dalo by se to tak popsat, takový pocit, že člověk našel své místo a ví, že patří do toho světa.

TRIP 4 (MDMA mimo terapii)

Tady jsem si šla vyložené se záměrem řešit reálné problémy s manželem, ale je pravda, že to probudilo tu empatii a náklonnost. Najdeš v sobě spoustu lásky. Bylo to hodně o pocitech, takže ti k tomu moc nic neřeknu, ale problém se vyřešil, ovšem přineslo to i další. (smích)

Jak v reálném životě teď a tady vnímáš všechny tyhle prožitky?

To je zajímavá otázka, jak to vnímám, jak to vnímám? Vnímám to tak, že budu muset prohlubovat ty zážitky. Neříkám, že nutně psychedeliky, ale nepopírám, že to tak bude. Ale spíš to беру jako příležitost

k nějakému seberozvoji, takový nakopnutí, na co se mám zaměřovat víc. Takže to tak беру, že se k tomu chci vracet ve vzpomínkách. Člověk vlastně pokaždé, když se k tomu vrací, najde v tom zase nové věci, nové myšlenky, pocity, takže když se k tomu teď vrátím, tak si z toho můžu něco vzít. Uvědomit si, co mi to říká o mém životě, co bych s tím mohla udělat, aby to bylo lepší.

Byly tam i nějaké spirituální zásahy, něco, co tě vyloženě spojuje s tím vším okolo nás?

To jsem vlastně měla v těch obou ketaminových zážitcích, kde jsem zažila úplné odosobnění a spojení se světem kolem, takže to bych popsala jako takový spirituální zážitek. S tím, že v té prázdnotě, jsem viděla potenciál, že tam z ní mohu stvořit úplně cokoliv, že tam můžu. Doktor mi pak řekl, že si mohu představit, jak mi myšlenky přicházejí a mizí v podobě listů, co padá ze stromu, ale já jsem nabyla toho, že ten strom není a cítila jsem sílu, že tam mohu nechat vyrůst úplně nový strom, celý nový svět, jak já budu prostě chtít. (smích) Takže tak, to bylo moje prázdnota.

Lukáš

TRIP1

Na začátek uvedu, že při spirituálním zážitku nemám absolutně žádné vizuály. Jsem člověk, který toto prožívá analyticky. V odborně jogínském názvosloví to je myslím Jñāna („Džňána - V indické filozofii a náboženstvích je jñāna „znalost“. Myšlenka džňány se soustředí na kognitivní událost, která je rozpoznána, když je prožívána. Je to poznání neoddělitelné od celkové zkušenosti reality, zejména úplné nebo božské reality. zdroj *Wikipedia), to znamená, že jdu přes rozklíčování negativních myšlenkových vzorců, které mě brzdí. Stejně tak mám i zážitky spirituální, stejně laděné, takže tě možná zklam, že jsem neměl vůbec žádné vizuální vjemy. Vlastně všechno se to odehrávalo jako stírání rozdílu mezi mnou a vnějším světem. Ten první zážitek probíhal, co si pamatuji v neděli na kolejích, sice to je 20 let, ale stále si to pamatuji. Jsem to slupnul, byl jsem tam sám a náhle se koncept mě a prožívání sama sebe se úplně rozpadl, což mě vyděsilo. Zpanikařil jsem a uvažoval jsem, že zavolám rodičům nebo záchranku, ale nakonec jsem zavolaal své bývalé přítelkyni, která mě z toho rozhovorem dostala. Ta spiritualita prvního zážitku spočívala v tom, že mi otevřela svět možného vnímání sama sebe oproštěného od mých neurotických myšlenek a mého ega - aby mohlo vše kontrolovat a jasně definovalo, co to znamená láska, co znamená štěstí, aby mělo dopředu všechno nalajnováno a všechno pod kontrolou a mohlo spokojeně žít. Tohle mě tedy opustilo a tam jsem nahlédl, že existuje jiný způsob prožívání světa a vlastně vztahování ke světu jako takovému. Že to nemusí být život plný obav a strachů, ale že to může být svět, kde se mohou nechat věci plynout a nijak se nad nimi extrémně zamýšlet, kontrolovat je. Jde o věci, které mají tu povahu filozofickou tzn. kam jdeme, co

děláme, proč tu jsme, protože je potřeba se tomu proudu odevzdat. Když ten zážitek po 3 hodinách vyprchal, tak jsem si celkově promítal, co jsem kdy zažil. Tady se zastavím a zeptám se – je to pro tebe vůbec dobré, hodí se to do tvé práce?

Za mě úplně v pohodě. Jen se zeptám, když máš ten trip bez vizuálu, nemůžeš třeba ani říct, že se nacházíš v nějakém jiném prostoru? Je to prostě prázdko a prožíváš pouze vnitřní pocity, co k tobě přicházejí?

Ano, přesně tak. Neviděl jsem vůbec nic. Možná je to v tom, že to byly houbičky a ne LSD. Nikdy jsem to nezkusil, ale třeba by to bylo jiné. Vzal jsem si 60 hub a to je opravdu hodně a já prostě neměl vůbec žádný vizuál až na to, když jsem třeba zavřel oči, ale toho jsem se bál.

TRIP2

To bylo v lednu, uvažoval jsem jak bych se k tomu stavu přišel znovu a nenapadlo mě nic, než si vzít ty houby znovu ale tentokrát jen 30 hub. To jsem byl na hoře Radhošť, tady v beskydech, bylo jaro, ale nahoře byl ještě sníh. Ještě k oboum tripům mě napadá, že jsem sice neměl vizuál, ale byl jsem extrémně oprostěný od svého těla. Musel jsem se vysvléknout do naha, abych se ujistil, že jsem stále ve svém těle a trochu se uzemnit, že nejsem jen čisté vědomí. Ta podobná věc se mi stala i na Radhošti. To je na pomezí vizuálního, ale spíš to byl vážně fyzický zážitek. Měl jsem jarní boty a uklouzl jsem na sněhu, ale ten pád pro mně trval ohromně dlouho, jakoby to trvalo několik minut - byl velice intenzivní, jak probíhal zpomaleně. Potkal jsem nahoře známé a došli jsme spolu do hospody, ve které byl zapálený krb. Seděl jsem u něho a zažil jsem hluboký ponor do reality. Do té objektivní skutečnosti, která je oprostěná od všech nánosů ega. Je-li-kož jsem ohnivé znamení beran, tedy člověk, který je znamením toho počátku, tak mi to všechno zaklaplo, že ten oheň a já je jako fénix symbolizující shoření toho starého ega a tvorbu toho nového

člověka. Tenhle zážitek mě vlastně dodnes velice dojíká, jak byl silný, neměl jsem poté potřebu ho už jakkoliv opakovat. Ten oheň pomohl, že jsem vlastně několik měsíců v kuse neustále brečel, protože ten zážitek byl tak extrémní, že pokaždé když jsem na něj pomyslel, mě dostával do stavu, ve kterém bych chtěl být a poté jsem ho začal rozvíjet nějakou meditací a jinými technikami, které mi pomohli se v tom udržovat a budovat nové pojetí sebe sama ve světě. Přestal jsem úplně kouřit, chodit do hospody, začal se stýkat s úplně jinými lidmi, začal jsem pořádně studovat... Bylo to hustý...

Tos mi zodpověděl i další otázku týkající se následné integrace do reálného života.

Já jsem to vlastně poté nazval jako takový osobní „Big Bang“ – výbuch, který rozbil veškeré mé koncepty všeho. Nechal mě vlastně tři měsíce plout na tom obláčku toho zážitku, kdy jsem z toho strašně čerpal. Našel jsem odvahu se s tou neurózou vyrovnat a hodit ji za hlavu a i když poté přišly nějaké problémy a naučil jsem se nacházet řešení problémů pomocí meditací. Vždy když mám období, které mě vyhodí z té mojí cesty, tak se vracím k meditaci. Nedokážu si už představit integraci jakéhokoliv zážitku do reálného života bez meditace.

Ladislav

TRIP1 – ayahuasca

Měl jsem ayahuasca celkem 4× i houbičky, určitě mohu říct, že jsem měl hned několik spirituálních zážitků. První zážitek byl ayahuascou v Ekvádoru, z pohledu více zkušeností, tato nebyla tak silná jako jiné, ale mohlo to být způsobeno i tím jakou myšlenku nebo záměr do toho tripu vložíš. Byl to tak zvaný retreat a každý večer na konci dne dostaneš driák ayahuascy. Den se začíná meditací, a skrze den se pracuje s tělem, různými cviky. Konkrétně tento zážitek se akceleroval poté, co jsme šli, na večer, do sauny. Nemám rád sauny a horký vzduch, takže to pro mě bylo těžké, protože jsem lapal po dechu v tom horku. Šaman nás tam držel déle, než jsem tam chtěl být, takže jsem s tím bojoval. Víceméně co se stalo bylo, že jsem se tam zbavil strachu z vody. Ten byl podmíněn už od útlého věku, kdy mě na základní škole mý spolužáci topili, nevím jestli záměrně nebo ne, ale od té doby jsem se vody bál, štítil. Když jsem vylezl ze sauny po 40 nebo 50 minutách, kdy jsem prostě umíral, a vyšel ven, tak s nádechem čerstvého vzduchu jsem si uvědomil, že všechno kolem je z vody, a že je součástí mě. Stačilo se jen uklidnit a jít tomu naproti do centra problému. Sprcha poté byla pro mě velice esenciální. Potom jsme vylezli ven a lehl jsem si tam na zem. Cítil jsem ve vzduchu tu vlhkost ze země, ale i to jak je ta voda čerstvá, oživující pro můj organismus. V ten moment jsem si uvědomil, že ta voda je úplně všude. Že člověk je ze 60% voda, uvědomoval jsem si každou kapku vody kolem sebe, ať už to bylo ve vzduchu, na stromě, jak mi proudí krev v žilách, jak strom čerpá vodu a energii svými kořeny, jak po jeho kůře stékají jemné proudy vody. Dokonce jsem vnímal i mravence, ve kterých je bytí jen malá složka vody.

TRIP2 – ayahuasca

Tady jsem viděl, když si představíš, něco jako katalog předešlých životů... Nebyly to jména, ale konkrétní tváře lidí, mužů, žen a dětí, které jsem vnitřně cítil, že jsou se mnou nějak spojeni. Viděl jsem tvář svého bratra, rodičů, prarodičů... Byly tam i tváře z jiných národů, dost možná i z jiných dob. Druhý den ráno jsme si dali tělesnou meditaci, kdy nám dal šaman nízkou dávku DMT. Jeden člověk leží a ostatní se ho rukama dotýkají na různých místech. Nejdříve začínají z jemnými doteky, poté se přitvrzuje a vyvíjí na tvou kůži stále větší tlak, podle pokynů šamana. Tvým úkolem bylo hlavně prodýchat ten tlak a uvědomovat si své tělo. Cílem bylo uvědomit si energické blokády ve tvém těle. Ale k čemu chci dojít je, že po tomto cvičení jsem šel na svou buňku v bambusovém domě a usnul jsem. Během spánku jsem zažil první astrální cestování. Vyletěl jsem ze svého těla, nepamatuji si, co jsem dělal, ale věděl jsem, že jsem mimo své tělo. Jelikož jsem zaspával oběd, tak mě někdo volal ať jdu, a já to slyšel v té astrální dálce a má duše se vrátila do těla takovou rychlostí, že mě to málem srazilo z postele na zem.

TRIP3 – ayahuasca

Při něm jsme seděli u ohně, při něm jsem byl pozorovatelem svých myšlenek, viděl jsem, jak přichází a odchází. Každá myšlenka nesla nějakou esenciální pravdu, která se týká mě nebo obecně všeho. Měl jsem alespoň takový pocit, že je to něco důležitého. Tehdy mi hlavou probíhal zejména vztah s mou bývalou přítelkyní, která se rozhodla náš vztah ukončit a všechno to pochopit a přijmout. Vždycky jsem se tomu vlastně snažil porozumět, že jsem zažíval takové pohledy na momenty svého života, jako by tě někdo vyňal z tvé reality a nabídl ti pohledy na různé momenty z tvého celého života od minulosti, přes současnost po nějakého záblesky vize možné budoucnosti. Mimo psychedelika bych to popsal jako takové deja vu, kdy ti často proběhne hlavou myšlenka, žeš to už

zažil, že tam tvá duše již byla. To je zatím nejbližší paralela, ke které jsem došel. Pomohlo mně to zkrátka dostat z nějakého svého dogmatu a uvědomit si, že určité věci, jak si je vykládám, nejsou pravdivé. To by byla první část tripu. Ta druhá se začala odehrávat, když přiletěli k ohni komáři. Lidé kolem si často přinesli s sebou deky, ale já žádnou neměl. Takže mě začali silně štípat. Stovky bodnutí a s každým tím bodnutím mi přicházela na mysl jistá uvědomění, nějaké esenciální pravdy o sobě, či o čemkoliv jiném. Co bodnutí, to uvědomění. Ale v tom přišel šaman, a začal komáry odhánět vykuřovadlem. Uvědomění se změnili ve vize – jisté útržky, které si nemohu nijak zařadit, protože jsem měl vidiny nějaké komety nebo aspoň myslím, že to byla kometa. Nebo nějaká obrovské město, o kterém jsem přesvědčen, že u nás na zemi neexistuje. Bylo to takové určité, ale zároveň až fantaskní, pád té komety město zničilo. Docela zajímavé. Bylo jich veliké množství, takže si je už nepamatuji tolik.

TRIP4 – ayahuasca + holotropní dýchání

To se stalo naposledy, co jsem byl v Jižní Americe. K tomu jsem se dostal vlastně čirou náhodou, na základě lidí, se kterými jsem se seznámil během cestování, co mě vzali s sebou, po řece, dál do jedné vesnice. V té době jsem se začal prvně zajímat o Wim Hofovu metodu a do tohoto tripu jsem ji zakomponoval. Šaman, se kterým jsem se setkal, zakouřil ceremoniální místnost tabákem, aby nastolil atmosféru. Začal jsem dělat hluboké nádechy a přesně jako v té metodě a po jednom cyklu jsem přestal dýchat. V tomto stavu mě to doslova vystřelilo z mého těla. Viděl jsem stále se zrychlující spirály a doslova cítil tu vzdálenost od svého těla. Byl jsem tak uhranutý, že vůbec nevím, jak dlouho jsem nedýchal, ale když jsem si v jeden moment uvědomil, že bych se měl nadechnout, tak mě to zase vyloženě střelilo zpět do mého těla a s hlubokým silným lapáním po dechu mě to posadilo. To se mi podařilo následně ještě dvakrát, nicméně ne už tak silně a intenzivně. Později mě

šaman poslal spát, ale já věděl, že to ještě není konec, protože jsem se necítil zrovna dobře. Spal jsem asi hodinu, když se mi udělalo zle, na zvracení a probudil jsem se zase podobně jako při ceremonii, kdy se mi duše střelila zpět do těla. Poté jsem si dal sprchu a když jsem se vracel do postele, tak jsem měl nejspíš halucinace, kde jsem viděl takové mihotavé záblesky, jakoby nějaké bytosti, které jsem viděl koutky očí, ale když jsem se za nimi podíval, tak tam nebyly. Každopádně jsem se na to dotázal šamana, co by to mohlo znamenat a řekl mi, že je to náznak komunikace skrze dimenze a že se to neděje často. Nabíhá mi z toho husí kůže, když o tom teď tak mluvím.

TRIP5 – lysohlávky

Dávka 80 ti klobouků čerstvých, velice silná dávka a po třech hodinách obdobná dávka. Tenhle trip byl hodně úžasný. Houby podle mé zkušenosti, fungují jinak než třeba ayahuasca, jsou více vizuální, v bělém i nebdělém stavu. Vnímál jsem světelné vlny lampy, co svítila směrem nahoru od zdi v různých barvách, Mapa, co visela kousek vedle, se stala živou, viděl jsem proměny té mapy. Jak vyrůstaly hory, vznikly záplavy, tvorbu a destrukci měst atd. Je-likož nás bylo více, tak jsme se šli i podívat ven pozorovat hvězdy. Obloha se velice měnila a měl jsem pocit, že jsem i v tu chvíli zahlédl ufo, záblesk, který se pohyboval velice divně po obloze. Ovšem bylo to na přelomu října a listopadu a v tu dobu prolétaly oblohou tauridy (meteorický roj). Chvilí poté jsem se šel postarat o oheň, u kterého jsme byli a po přiložení se mi stalo, že jsem byl schopný plně vnímat úplně všechny zvuky kolem mě, které jsem jen mohl slyšet. Jak praská oheň, jak se točí vzduch v komíně, jak šumí vítr, o čem se baví lidé kolem, konkrétně lidé na druhé straně domu v místnosti, což bylo hodně zvláštní, ale slyšel jsem je. Když jsem se zapojil do konverzace, tak jsem byl schopný odpovědět na otázku, kterou ještě dotýčný nepoložil, a byl z toho pak vyhozený z míry.

S lysohlávkami se pojí ještě i hudební zážitek, s hudbou umělce Dub FX. Viděl jsem doslova dimenzionalitu jeho hudby. Každý zvuk byl zastoupen fraktály, které jsou velice komplexní, protože v jeho hudbě je hodně zvuků najednou. A ty se do sebe vpíjely, proměňovali s tím, jak hudba pokračovala – nazval bych to, že to celé jako dýchalo, zvláště když začal hrát Woodnote (saxofonista často k slyšení v hudbě Dub FX). Čeho trochu lituji je, že jsem nezkusil i nějakou jinou hudbu, třeba symfonickou, protože je na úplně jiné bázi a rytmu než moderní beaty a basy.

Nina

Celý život dělám výtvarné umění, takže se hodně zaměřuji na vizualizace ve svých tripech, je to pro mě důležité, ale častokrát je to pouze hodně pocitové. Avšak nějaké vizuálně důležité zážitky byly nejspíš čtyři. Na jeden, který si vzpomenu, jsem byla někde u lesa, na louce a místo toho reálného místa jsem se ocitla v nějakém neurčitěm prázdnu, kde jsem se cítila jako taková malá planetka prolétávající prostorem. V tom prostoru jsem začala rozlišovat postavy, ke kterým jsem měla nějaký vztah a přitahovaly mě k sobě. Měla jsem vnitřní potřebu ty postavy obejmout, ale co se stalo hned několikrát bylo, že se spousta těch postav, poté co jsem se je pokusila obejmout, rozplynula. Popsala bych to, jako že se rozpustila, ne jako voda nebo pára, ale spíš jako prach. Byla jsem z toho značně vyděšená a uchvátil mě pocit, že už se z toho nikdy nedostanu, ale nakonec se mi podařilo jednu postavu opravdu obejmout, která se nerozplynula. Viděla jsem jejich tváře, ale i když vypadali dost démonicky, tak jsem podvědomně věděla, že mi neublíží.

LSD

Při tomto se všechno kolem mě začalo proměňovat v hmyz a všechny objekty spolu s hmyzem se změnili v takové skleněné částičky, které odrážejí taková duhově zbarvená spektra. V tomto prostoru jsem se cítila velice příjemně a láskyplně. Když se na to zpětně podívám, tak si uvědomuju, že se jsem se velice často v dalších tripech ocitla v stejném prostoru, i když nemyslím, že tak jako vizuálně, ale spíš pocitově, že jsem věděla, že jsem tam už byla, a že se tam nemusím ničeho bát, protože je všechno příjemné a cítím se v bezpečí. To bych přirovnala hlavně k tomu spirituálnímu zážitku, protože jsem pochopila, že je důležitý se odprostit od předsudků, který jsou strašný jed a přijmout každého člověka. Dokud prostě nejsme schopni žít sami se sebou, tak nejsme schop-

ni plně přijmout ostatní. Pošlu ti knížku. myslím, že to byl Terence McKenna... On tam popisuje tenhle prostor a stav, je to v podstatě přesně to, co jsem cítila a viděla já sama.

Často se mi i stávalo něco, co bych označila za mimozemské meetingy, ale to už jsem si myslela, že jsem se doopravdy zbláznila. Ale pak se mi stalo to, že jednou ke mně přišel úplně neznámí člověk a dal se mnou do řeči ohledně psychedelie a on mi vlastně popsal úplně přesně do podrobnů, během asi 2 hodin, můj zážitek. Koukala jsem na něj jak vyšinutá, ale pak mi došlo, že asi když se člověk srovná, tak jako vnitřně sám se sebou, dokáže se i během tripu i mimo něj napojit na lidi, kteří takové zážitky také mají. Jako nějaká synchronicita - dokonce s nimi komunikovat a zodpovídat si otázky ještě před tím, než je vůbec řeknou, stačí si je prostě myslet. Vážně mazec, ale opravdu se mi to stalo a od té doby stává pravidelně.

Dřív jsem to hodně dělala pro inspiraci a pro to vizuálně, ale jakmile jsem se tomu odevzdala, tak mi psychedelika velice pomohla psychicky. Nedokázala jsem si představit, že by mi z toho pomohl terapeut, tak rychle jako mi pomohl třeba ketamin, když jsem si ho dávala sama. Neskutečná rychlost a proto je to pro mě tak důležité. Pomohlo mi to vážit si mnohem více svého vlastního těla, protože jsem měla dříve potřebu nějaké maskulinity a právě díky psychedelikům, jsem pochopila, že je to pro mě velice sebedestruktivní, proč to sakra vůbec dělám svému tělu? A začala jsem se nějak více cítit v tom být ženou, více láskyplně a odevzdaně sama sobě. Díky všem těm zážitkům mi třeba začala dávat mnohem větší smysl víra v reinkarnaci, ve kterou věří tady na Bali.

Gabriela a Katarina

Měli jste někdy spirituální zážitek? Jak jste se při něm cítili, případně co jste při něm viděli?

K: Měla jsem spirituální zážitek i bez jiné látky, ale pouze při meditaci. Změněný stav vědomí je to, co lidi nazývají spirituálním zážitkem. U mě to probíhalo asi tak, když jsem si dala houbičky – nevěděla jsem, co od toho čekat – jak se to ale dostávalo do do jiných rovin, tak to začalo být úzkostné a hlavně paranoidní. Vědomí bojovalo s tím, aby se vyplo, pak jsem pochopila, že nemá smysl s tím bojovat a smířila jsem se s tím, že asi umřu. Celá ta message té cesty, že to můžeme kdykoliv stopnout, je to dost podobné jako Matrix, myslím film. Když jsem šla spát, tak jsem stále šla hlouběji a hlouběji, jak se mysl vypíná, stejně tak i obranné mechanismy a došla jsem až do stavu, který si pamatuju z dětství, kdy jsem se cítila v jednotě se vším. Pak tam byl ještě pocit, že jsem byla před peklem. Nebyla jsem v něm, ale pouze před tou bránou. Bylo to pro mě celkem scary. Odešlo totiž to vědomé já. Bylo to hodně reálné. Nemohla jsem s tím nic dělat a tak jsem věřila, že napříč tomu, že je to velké množství zlé nahromaděné energie, jsem věřila, že je za tím něco dobrého. Díky tomu jsem cítila tu energii té jednoty všeho kolem. Z nějakého důvodu jsem cítila, že ta energie, kterou cítím je to, co křesťané nazývají Ježíšem. Nevím proč, ale cítila jsem to tak. Vyrůstala jsem ve velmi křesťanském prostředí. Už když jsem byla malá, tak jsem cítila v přírodě, takovou tu jednotu se vším. Ta dětská mysl, není ještě tolik vyvinutá ani ovlivněná. Nutili nás chodit do kostela, ale nikdy jsem se tam necítila tak dobře, jako v přírodě. Nikdy jsem ani nevnímala, že Ježíš je to ono, natož, že je to hlavně nějaký muž. A tak jsem si uvědomila, že se to toho náboženství hodně dotýká, a že jsem prostě byla v tom stavu vědomí, abych to vnímala jako něco důležitého.

Hodně mě zaujala ta pasáž s branou do pekla, povíš mi o tom něco víc?

K: No, pověděla bych, jaké z toho mám pocity. Sice už ne tak silné jako když to bylo čerstvé, ale to peklo i nebe je to promítnuté skrz to běžné vědomí, že to nevnímáme, ale že je to ta kolektivní energie, kterou dokážeme vnímat skrze nějaké látky. Ale jako nebyla jsem přímo v tom pekle, jen před těmi branami, ale už to samotné bylo silné.

To jsi měla vlastně docela štěstí, protože už mi pár lidí řeklo, že se ocitlo vyložené v pekle a nebylo to vůbec příjemné.

K: Určitě jsi natrefil na Grofa, já jsem četla jednu z jeho knih, kde on přesně popisoval, že při domorodých rituálech, ať už při ayahuasce nebo čemkoliv jiném, není tak ojedinělé, že se při tom zobrazují naše nejhorší představy, zejména peklo, démoni a jiné subjektivně děsivé vize.

A ty Gabčo?

G: Já si nemyslím, že jsem měla nějaký extra spirituální zážitek. Asi nejbližší tomu jsem byla na ayahuasce, což je vlastně DMT jako účinná látka. Měla jsem hodně blbé stavy i vizuály, které se točily rychleji a rychleji, až jsem ztratila kontrolu nad sebou. Poté jsem se až vracela do zvířecích energií. Cítil jsem se být kočkou, chodila jsem po čtyřech, věděla jsem úplně všechno, v tu chvíli, jak má kočka. Postupně to bylo silnější a silnější, až jsem začala úplně ztrácet sebe jako člověka, úplně. Takže jsem se začala rozplývat v těch vizuálech. Říkala jsem si, že se zblázním nebo umřu, což je asi klasika. Při ceremonii se popíjí ještě čaj, takže v nejhorším mi přispěchali na pomoc s čajem, ať se napiju, ale neviděla jsem vůbec tu misku, ani co to piju, nýbrž kdo to pije. Takže to bylo děsivé, ale dostala jsem se pak až na konec, kde se nacházel úplně až posvátný klid, strašná vděčnost a pokora k existenci, ta možnost existovat jako člověk a žít tady na zemi. Ale chápala jsem to i tak, že všechno není samozřejmost. Vizuálně se mi promítala nějaká témata, která jsem v sobě aktuálně řešila.

G: Pak jsem měla ještě na LSD, to bylo tedy hodně vizuální, ale už to nemohu nazvat spirituálním. Tam jsem viděla dvě stejně velké koule, z nichž jedna červená – zastupovala ženskou energii a druhá tyrkysová – tu mužskou. A oni měli mezi sebou nějaký konflikt. Modrá se začala stahovat do sebe a ta červená se naopak zvětšovala a snažila se druhou pohltit. Ta modrá se nakonec rozhodla, že do toho konfliktu vstoupí. V tom střetu odpadl obal obou koulí a střetla se jejich jádra, která se nakonec zformovala do jedné svítivě bílé koule, čímž si mohly být blíže oba protipóly.

Řešila jsi v té době něco v tomto tématu, nějaký problém s mužskou nebo ženskou sférou?

G: Viděla jsem tam i své rodiče, ale tohle téma se mnou provází už dlouho, takže určitě jsem jej řešila a stále řeším. Zároveň jsem vnímala se kterou koulí se více ztotožňuji. Většinou si nedávám nějaký konkrétní záměr tripu, ale nakonec se mi stejně promítne nějaké téma, které v danou chvíli řeším nebo je pro mě důležité.

K: Připomíná mi to, jak popisuje Jung **konflikt Anima a Animy**, tedy mužství a ženství v nás, tak jen doplnění na promýšlení. Jak si se cítila být zvířetem, bránila si se?

G: Rozhodně jsem se tomu nebránila, ale zároveň jsem se cítila degradovaná tím, že jsem zvíře. Vyvolávalo to ve mně divokost, jako že dokážu udělat něco víc mimo své hranice, prostě ztráta té kontroly.

Máš ještě nějaký vhled, Katarino, o který by ses chtěla podělit?

K: Pak jsem ještě měla takový zážitek, ale ne spojený s psychedeliky, ale spíš s látkou, která pomáhá na soustředění, jmenuje se modafinil. Není to halucinogen, ale dostane tě to do velmi soustředěného stavu nebo naopak do úzkosti. Při tom jsem si zapnula Mozarta, vážnou hudbu. Úplně jsem si zahálila oči a asi po hodině jsem si začala všimnout, že ta hudba je podle vzorců. Z těch signálů symfonie se mi vizuálně interpretovaly tvary. Vznikly mi perfektní trojúhelní-

níky a z nich další a další a bylo to naprosto úžasné, ani bych to nedokázala nakreslit. Po tom jsem si pouštěla Beethovena, a to už jsem objímala reprák, jak nádherné to bylo. Znělo to, jakoby vesmír hrál sám sobě, byla to taková dokonalost v těch vibracích, které vůbec nevnímáme přes naši každodenní mysl.

Přesuneme se k další otázce. Jak vůbec všechny tyto zážitky spojené s psychedelickými stavy zpracováváte do reálného života?

K: Před psychedeliky jsem si o tom vůbec nic nezjišťovala, věděla jsem, že způsobují stav rozšířeného vědomí, vůbec jsem o nich nepochybovala. Ale ten stav, jak jsem si zpětně uvědomila, že to léčí trauma tím, že ho dostane na povrch, tak jsem si uvědomila, že to ve společnosti neskutečně potřebujeme. Za prvé – jsem se stala těžkým zastáncem legalizace psychedelik, doporučila bych to skoro každému, kdo nemá nějaké duševní problémy, či schizofrenii do určitého věku. Za druhé – od té doby pravidelně dělám microdosing, kde si dávám jednou, dvakrát týdně lysohlávku do čajů. Není to za účelem nějakým hlubokých stavů, ale spíš je to o tom, že cítím, že to zlepšuje tu psychiku. Více mě to dostává do těch stavů pohody, kde se cítím jako dítě. Pověděla bych, že se má úroveň štěstí a pohodlí zlepšila a určitě před tím, než budu mít rodinu, bych si ráda dopřála ještě několika hlubších ponorů do nevědomí. To abych co nejlépe zpracovala nějaké vnitřní traumata, abych je nepřenášela na další generace.

G: Většinou s tím pracuji tak, že využívám meditace, vlastně se i zobírám sama sebou i mimo psychedelika, ale potom když mám po nějaké zkušenosti, tak většinou ji nechám chvíli plynout, vůbec se k ní nevracet. Za nějaký čas se do ní podívat zpátky a hledám, co mi to kde řeklo, hledám významy. Po té době člověk není tak reaktivní a má mnohem větší odstup od svých vzorců chování a je tam také to okno, které mu dovolí tu bolest která tam mnohdy je, cítit méně a má větší šanci zkusit něco jiného v tu danou situaci, ve které se zachoval pod vlivem struktur, který jsou určený pro přežití, které

v podstatě chrání před tím, aby mu bylo ublíženo, takže spíš ubližuje ostatním. Jsou to většinou ty vzorce, kde se člověk odděluje od ostatních, než aby spolupracoval, nebo vytvářel nějaké spojení mezi lidmi. Takže s odstupem je vlastně ideální zkoušet ty věci, kterých se člověk bojí, tak asi to je podle mě nejpřínosnější, co se dá dělat.

(serie)
sada 5 - 7 objektů

Spouštěcí bublina

BUBBLE

objekty, které

mají svůj sentimentální význam

Spouštěcí je průchod bublinou, = mají animace, které
mohou mít stejný význam, pro konkrétní osobu = už

TUBE

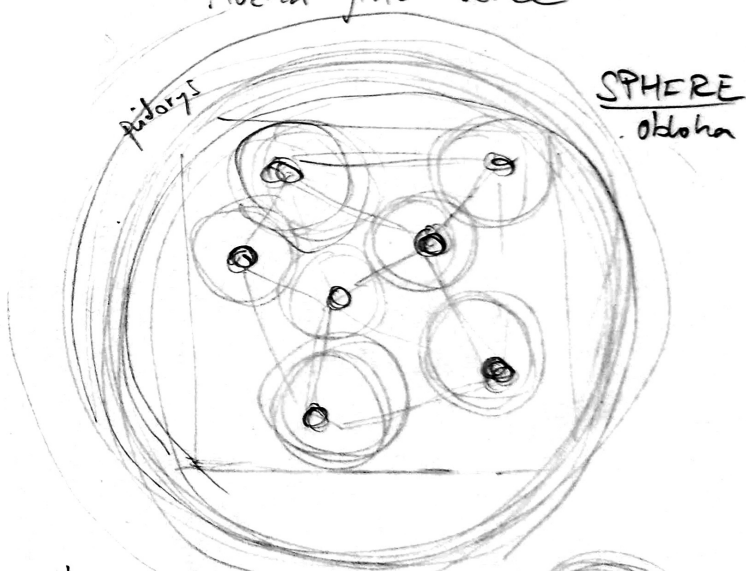
obloha,
prostor, který se mění

void - objekty, které uzavírají konec, propast
vyústění do bíla (mlečení bíla, konec trupu)

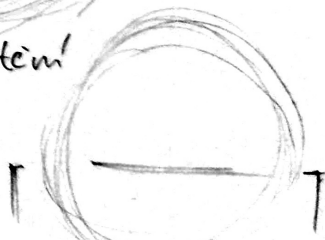
Objekty? Jaké? Co znamenají?

- sentimentální objekty, které
jsou blíže konkrétní osobě
- jejich vzezření se mění v nejasné obrazy
s jistou symbolikou podle výpovědi:

Možná jiná verze

- víc random rozmístění

MARTINA

- JEDOPRAZDNOST, ZAHLEVNUTÍ PAPIR, PŘIKRÝVKA
- ZELENÉ OBRAZCE, MNOHOÚHELNÍKY, JAKO SYNAPSE, SÚTÍČÍ BUNĚK
- VTĚLENÍ SE DO PRÁSKUN NA PLÁŽI = PŘEKÁŽKA A PŘEKONÁNÍ
ŠUM MOŘE, RŮST TRÁVY, ĚUSTOT LISTŮ
- ZAMRZLÝ RYBNÍK, BÍLÁ TMA, MLHA, ČLOVĚK V PROSTŘEDÍ

LUKÁŠ

- UKLOUZNUTÍ NA SNĚHU = ZPOMALENÍ SVĚTA
- ELEMENT OHNĚ - ASOCIACE SE SVÝM ZNAMENÍM, HŘEVIVÝ PROSTOR

LAŘA

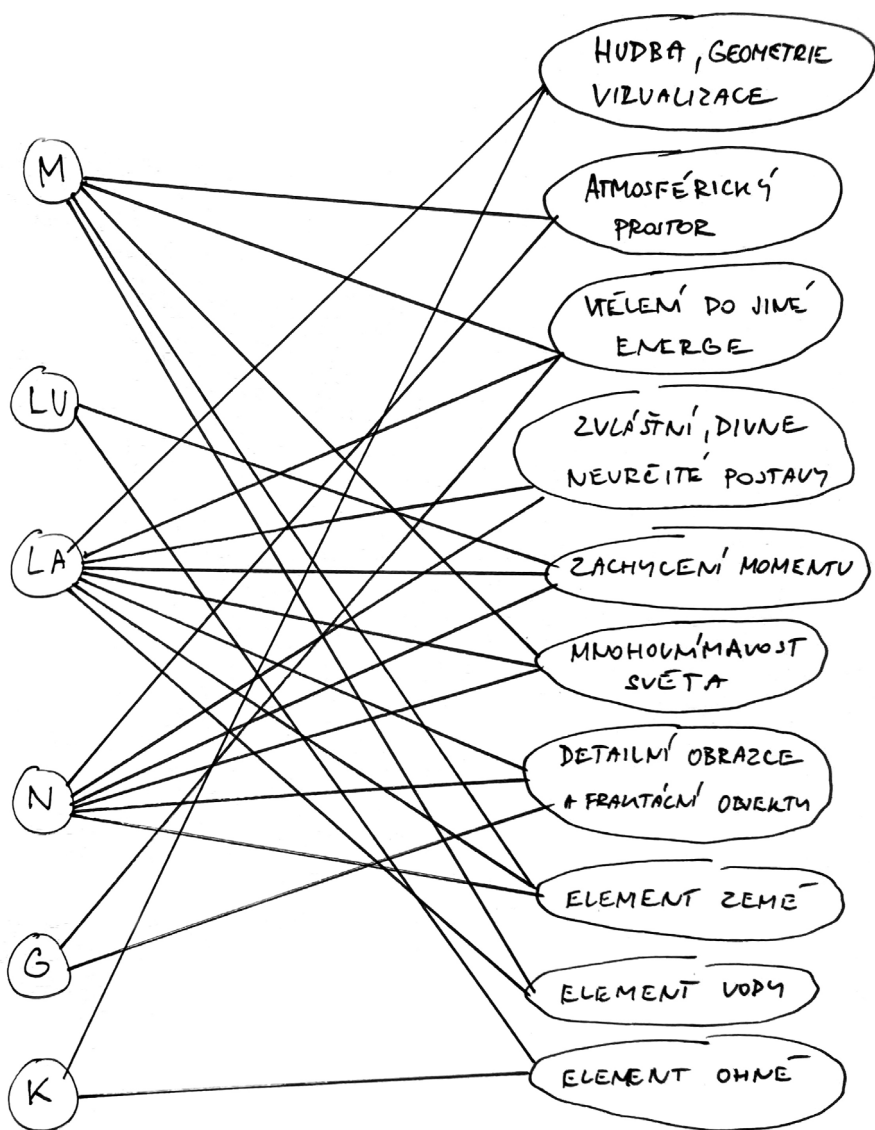
- HLUBOKÉ ČTENÍ ELEMENTU VODY, MNOHOVNÍMAVOST VŠEHO,
KDE PROUDÍ VODA (STROM, KORENÝ, ROSA, TĚLO, ŽIVOČICHOVÉ)
- MNOHOVNÍMAVOST DĚJŮ KOLEM (VEDUCH, OHNĚ, ROZHOVOBY...)
- VIZUALIZACE PERFECTNÍ GEOMETRICKE VARIACE V HUDBĚ

NINA

- NEVĚČITÉ PROSTORY S POSTAVAMI, KTERÉ SE ROZPLYNOU PO
INTERAKCI, ŘEČENÝ PROSTOR
- BARVITÝ PROSTOR PŘEMĚNĚNÉ REALITY, SKLENĚNÉ VJECHALO
PLNO HMŮZU

GABRIELA a KATARINA

- K: - ELEMENT OHNĚ, BRÁNÍ PEKEL, VELICE ZNEPOKOJENÉ
- VIZUALIZACE DOKONALÝCH KONSTRUKTŮ HUDBY
- G: - VTĚLENÍ DO ZVÍŘECÍCH ENERGII
- SOUBOR DVOU ENERGII (KOULE, KTERÉ SE STANOU JEDNOU)

HUDBA, GEOMETRIE
VIZUALIZACE

ATMOFÉRIČKÝ PROSTOR
- VTELENÍ DO JINÉ ENERGIE -
ZVLÁŠTNÍ, NEURČITÉ POSTAVY

ZACHYCENÍ MOMENTU

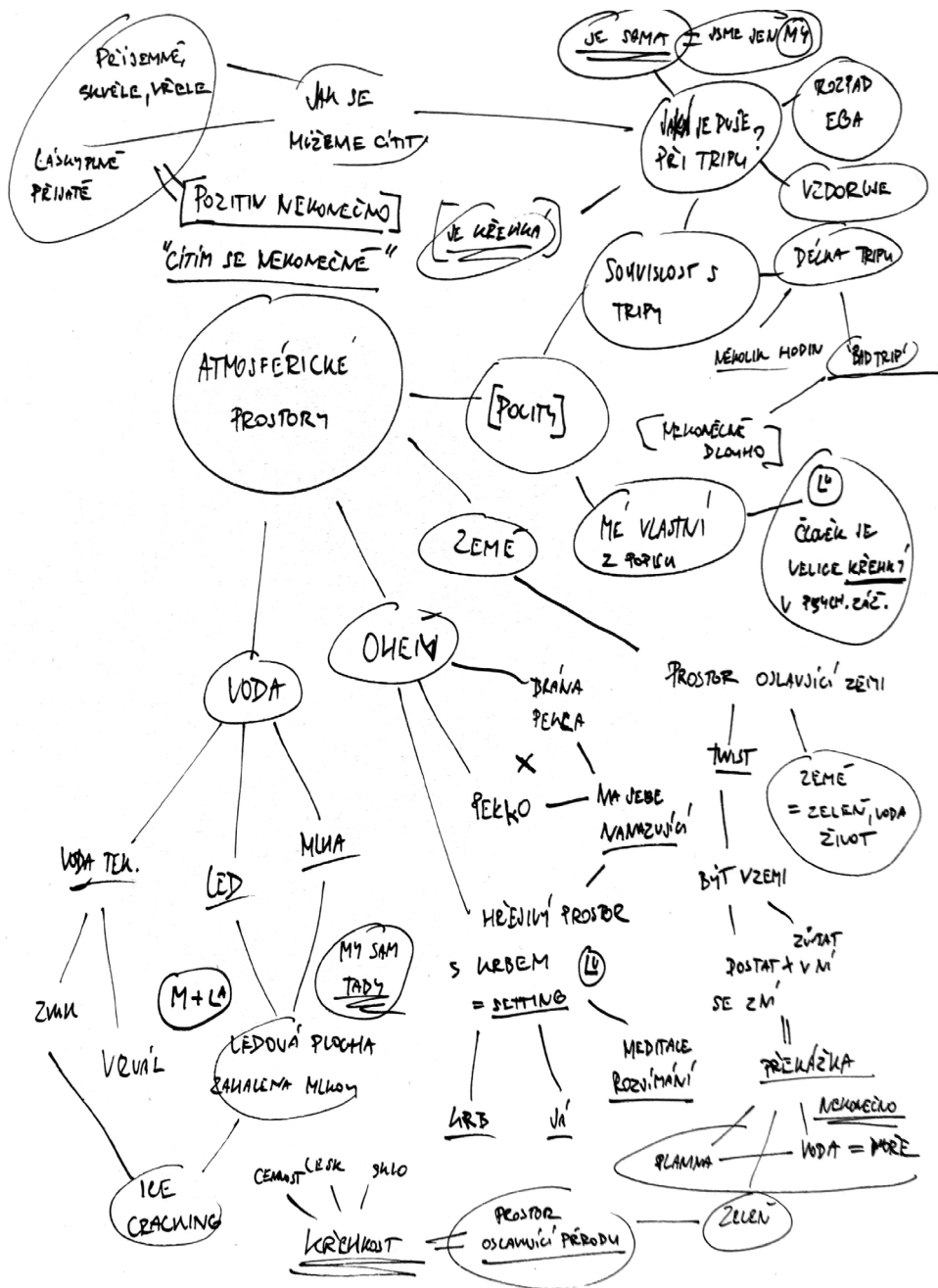
MNOHOVNÍMAKOST SVĚTA

- DETAILNÍ OBRÁZCE -

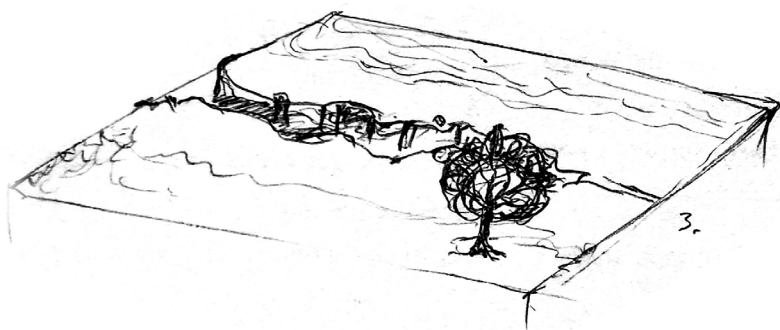
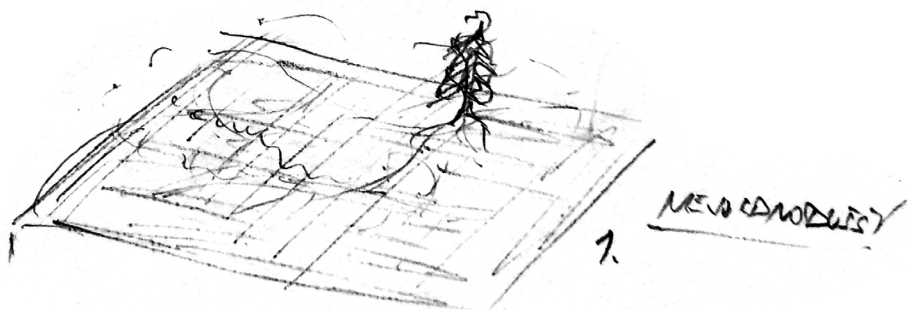
ELEMENT ZEMĚ

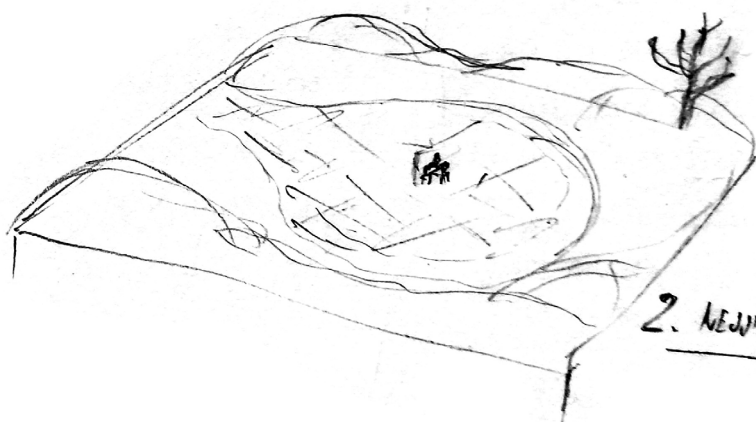
ELEMENT VODY

ELEMENT OHNĚ

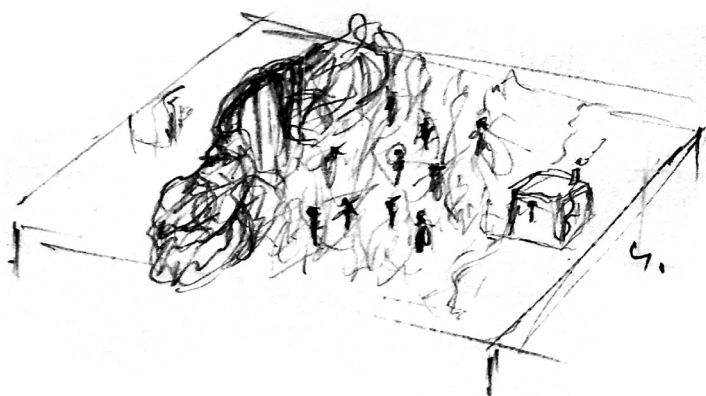

- PRASALINA VE VYPRAHLE ZEMI,
 ZVUK OCEANU, KTERÝ NEVIDÍME,
 V PROSTORU STROM, KTERÝ ZASTUPUJE ZVUK LISTÍ,
 KAPKY VODY, JAK MŮŘE

2. NEWEDMODUS

4
SPRO SPREAD